

Munisipaliteit

Municipality of

ROODEPOORT

— VERSLAG —
van die
BURGEMEESTER
Rld. C.P.M. Hattingh
1973-1974

— MINUTE —
by the
MAYOR
Clr. C.P.M. Hattingh
1973-1974

*Die Burgemeesterspaar,
rld. en mev. C.P.M. Hattingh.*

Foto Zaal

His Worship the Mayor, Ctr. C.P.M. Hattingh, and Mr. A.D. Currie of the Florida Lake Yacht Club, being rowed out by the Florida Lake Sea Scouts to take the salute by the yachts when they sailed past in review. The salute was to be taken from the rescue motorboat, but due to the restrictions placed on the use of motorboats, it was decided to call in the assistance of the Sea Scouts.

**MUNISIPALITEIT ROODEPOORT
MUNICIPALITY OF ROODEPOORT**

VERSLAG

VAN DIE

BUR GEMEESTER

(Raadslid C.P.M. Hattingh)

1973/74

MINUTE

BY THE

MAYOR

(Councillor C.P.M. Hattingh)

1973/74

INHOUDSOPGAWE / INDEX

Stadsraadslede/Town Councillors _____	1
Meetings 1972/73 _____	1
Hoofamptenare van die Munisipaliteit/Chief Officials of the Municipality _____	2
Lys van vorige Burgemeesters/List of previous Mayors _____	3
Verslag van die Burgemeester/Mayoral Minute 1972/1973 _____	4
<u>Verslae van Departemente/Reports from Departments</u>	
Departement van die Stadstesourier _____	6
Inkomste en Kapitaal Begrotings Waarderingsafdeling	
Planning and Design Department _____	8
Long Term Planning Ontwerpprojekte	
Elektrotegniese en Meganiese Departement _____	9
Elektrotegniese Afdeling Meganiese Afdeling	
Public Health Department _____	12
Notifiable Infectious Diseases Rabies Clinic Activities Melkvoorsiening Uitvoering van die Wet op Voedingsmiddels, Medisyne en Ontsmettingsmiddels Gesondheidsvoorligting Lugbesoedeling Pesbestryding Refuse Removal Services Vacuum Tanker Service	
Departement Burgerlike Beskerming en Openbare Vervoer _____	15
Fire Brigade Ambulans-afdeling Afdeling Openbare Vervoer Lisensie-afdeling Registrasie van voertuie Wetstoepassingsafdeling	
Behuising _____	23
Personeeldepartement _____	23
Organisasie en Metode-Afdeling _____	24
Parks and Recreation Department _____	24
Biblioteekdepartement _____	25
Museum	

1973 - 74

RLD./CLR.	C.P.M. HATTINGH	:	BURGEMEESTER/MAYOR
"	"	:	B.J. DU PLESSIS
"	"	:	A.B. BADENHORST
"	"	:	W.J. DE VOS
"	"	:	M.J.M. CROUS
"	"	:	ONDERVOORSITTER VAN BESTUURSKOMITEE/ VICE-CHAIRMAN OF MANAGEMENT COMMITTEE
"	"	:	A.P.J. HEIBERG
"	"	:	LID VAN BESTUURSKOMITEE/MEMBER OF MANAGEMENT COMMITTEE
"	"	:	H.P.P. MULDER
"	"	:	VOORSITTER VAN BESTUURSKOMITEE/ CHAIRMAN OF MANAGEMENT COMMITTEE
"	"	:	J.J. BADENHORST
"	"	:	D.A. CHRISTIE
"	"	:	W.H. DE VILLIERS
"	"	:	D. MCDONALD
"	"	:	L.P.R./M.P.C.
"	"	:	F.W. FIDLER
"	"	:	J.A. PROUDFOOT
"	"	:	H.J. HUGO
"	"	:	E.E. NEWNHAM

SCHEDULE REFLECTING THE ATTENDANCE AT MEETINGS

Raadslid	Gewone Raads- vergadering	Spesiale Raads- vergadering	Lisensie- komitee	Bestuurs- komitee
C.P.M. Hattingh	12	14	9	2
B.J. du Plessis	11	10	7	4
H.P.P. Mulder	12	14	11	33
M.J.M. Crous	12	16	11	36
A.P.J. Heiberg	12	16	11	36
J.J. Badenhorst	12	16	11	8
W.J. de Vos	12	15	11	19
H.J. Hugo	11	16	11	4
A.B. Badenhorst	11	12	7	6
W.J. de Villiers	12	12	8	5
F.W. Fidler	11	12	10	0
D. McDonald	11	15	10	3
J.A. Proudfoot	11	16	9	6
D. Christie	12	15	9	2
E.E. Newnham	10	12	7	13

MEETINGS 1972/73

(a) Council

The Council assembled for 12 ordinary and 16 special meetings during the year.

(b) Management Committee

36 Meetings of the Management Committee were held.

(c) Licensing Committee

11 Meetings of the Licensing Committee were held.

HOOFAMPTENARE VAN DIE MUNISIPALITEIT**CHIEF OFFICIALS OF THE MUNICIPALITY**

STADSKLERK/ TOWN CLERK	:	J.S. du Toit B. Comm., B. Admin., A.I.A.H. (SA), G.I.S. (SA), S.I.O.M.
HOOF-INGENIEUR BEPLANNING/ CHIEF ENGINEER PLANNING	:	J.H. Snell B. Sc (Eng.), Dip. T.P., M.I.C.E. Mun., M.R.T.P.I., M.I. Mun. E., M.S.A.I. Mun. E.
HOOF INGENIEUR ONTWERP/ CHIEF ENGINEER DESIGN	:	J. Shaw M. Sc. (Eng.), M.I.C.E. M.I. STRUCT. E.
STADSTESOURIER/ TOWN TREASURER	:	S.J. Venter A.I.M.T.A. (SA)
STADSINGENIEUR (STEDELIKE ONTWIKKELING/TOWN ENGINEER (URBAN DEVELOPMENT)	:	H.R. Bristow B. Sc (Eng.), M.I.C.E. Ass. M. Inst. Mun. E.
STADSGENEESHEER (Deeltyds)/ MEDICAL OFFICER OF HEALTH (Part-time)	:	Dr. J.J. Sauer M.B., CH. B (Pretoria)
STADSELEKTROTEGNIËSE EN MEGANIESE INGENIEUR/TOWN ELECTRICAL AND MECHANICAL ENGINEER	:	P.J. Botes B. Sc (Ing.) Pr. (Ing.) GSAIEI.
ADMINISTRATIEWE BESTUURDER/ ADMINISTRATIVE MANAGER	:	C.J. Voigt B.A., S.I.O.M., Ins. Vertalers
BESTUURDER: BURGERLIKE BESKERMING EN OPENBARE VERVOER/MANAGER CIVIL PROTECTION AND PUBLIC TRANSPORT	:	H. van der Walt Diploma Instituut Verkeersbeampes. Diploma Instituut Lisensiebeampes. Verkeersingenieurswese diploma
BESTUURDER (GESONDHEIDSDIENSTE)/ MANAGER (HEALTH SERVICES)	:	R.J. Raath G. Inst. O.G., K.S.I. Diploma, Vleis Voedsel Diploma, Tropiese Higiëne Diploma
DIREKTEUR VAN PARKE EN ONTSPANNING/ DIRECTOR OF PARKS AND RECREATION	:	H. Andrew F. Inst. Parks & Rec. Adm. (SA)
BESTUURDER (REGASADMINISTRASIE)/ MANAGER (LAW ADMINISTRATION)	:	H.J. Briedenhann B.A., LL.B.
PERONEELBESTUURDER/ PERSONNEL MANAGER	:	L.R. Reynders B.Sc., T.O.D, L.I.O.M.
STADSBIBLIOTEKARIS/ TOWN LIBRARIAN	:	J.A. Liebenberg B.A. (Hon.) (Bib.)
STADSINGENIEUR (PUBLIEKE WERKE)/ TOWN ENINGEER (PUBLIC WORKS)	:	H.A. Engelmann B.Sc. (Ing), A.M.I.C.E.

MUNISIPALITEIT ROODEPOORT

MUNICIPALITY OF ROODEPOORT

LYS VAN VORIGE BURGEMEESTERS

LIST OF PREVIOUS MAYORS

Rld./Clr.	H. Ross-Skinner	1903 – 1905
" "	C.H. Spencer	1905 – 1907
" "	A.V.J. Lockie	1907 – 1909
" "	H.V. Rorke	1909 – 1910
" "	Harry R. Lee	1910 – 1911
" "	Hardy Philip	1911 – 1912
" "	C.H. Spencer	1912 – 1913
" "	E.D. de Lacy	1913 – 1915
" "	E.O. Olivier	1915 – 1916
" "	J.A. Cutten	1916 – 1917
" "	G.W. Arthur	1917 – 1918
" "	A.V.J. Lockie	1918 – 1919
" "	J.T. Harrison	1919 – 1920
" "	N. Toomey (L.P.R.) (M.P.C.)	1920 – 1921
" "	S.T. Parker	1921 – 1922
" "	N. Toomey (L.P.R.) (M.P.C.)	1922 – 1924
" "	F.J. Millward	1924 – 1925
" "	A.R. Davidson	1925 – 1926
" "	W.G. Wearne	1926 – 1928
" "	High Rugg	1928 – 1930
" "	M.J. du Plessis	1930 – 1932
" "	D. Simpson	1932 – 1934
" "	A.B. v.d. Linde	1934 – 1936
" "	D. Charteris	1936 – 1937
" "	J.M. Vermooten	1937 – 1939
" "	W.G. Wearne	1939 – 1940
" "	M.J. du Plessis	1940 – 1941
" "	N. Toomey (L.P.R.) (M.P.C.)	1941 – 1942
" "	J.S. Fraser	1941 – 1943
" "	J.S. Fraser en/and Rld./Clr. M.L. Rutter (L.P.R.) (M.P.C.)	1943 – 1944
" "	M.L. Rutter (L.P.R.) (M.P.C.)	1944 – 1945
" "	F.S. Trezona	1945 – 1946
" "	C.M. Payne	1946 – 1947
" "	Ds/Rev. E. Fieldhouse	1947 – 1948
" "	R.D. Corlett	1948 – 1949
" "	Mev./Mrs. H.M. McGrath	1949 – 1950
" "	B.J. v.d. Vyver	1950 – 1951
" "	Mev./Mrs. S.P. Vercueil	1951 – 1952
" "	J. Schlapo	1952 – 1953
" "	M.C.B. de W. Steinmann	1953 – 1954
" "	P.S. Schoeman	1954 – 1955
" "	J.W.C. Riekert	1955 – 1956
" "	J.H. Barnard	1956 – 1957
" "	H.P.P. Mulder	1957 – 1958
" "	P.J.W. Schutte	1958 – 1959
" "	H.J. Hugo	1959 – 1960
" "	M.L. Rutter	1960 – 1961
" "	W.C. Conradie	1961 – 1962
" "	J.W.C. Riekert	1962 – 1963
" "	M.J.M. Crous	1963 – 1964
" "	Mev./Mrs. G.J. Louw	1964 – 1965
" "	P.J.W. Schutte	1965 – 1966
" "	J.W.C. Riekert	1966 – 1967
" "	D.R. van der Vyver	1967 – 1968
" "	C.P.M. Hattingh	1968 – 1969
" "	J.A. de Beer	1969 – 1970
" "	D.J.C. Marais	1970 – 1971
" "	N.S. Stocker	1971 – 1972
" "	A.B. Badenhorst	1972 – 1973
" "	C.P.M. Hattingh	1973 – 1974

BURGEMEESTER SE JAARVERSLAG MAYORAL REPORT

Die tyd het aangebreek dat ek weer 'n keer van hierdie rostrum moet afklim en as gewone raadslid om die perdeskeon gaan plek inneem. Gedurende die sewe jaar wat ek as raadslid dien, het ek reeds twee termyne as onderburgemeester, 1967/68 en 1972/73, agter die rug en na my eerste termyn as burgemeester in 1968/69 loop my tweede termyn in daardie hoedanigheid vanaand ten einde.

As daar gelet word op die talle amptelike verpligtings wat my gade en ek deur die jare heen moes nakom, sal daar sekerlik toegegee word dat die spore wat ons in ons gemeenskapslewe nagelaat het, nie maklik uitgewis sal kan word nie.

Naturally, to hold the position of Mayor, or even Deputy Mayor, in a place like Roodepoort, is not an easy task for a councillor and his good lady, but if my wife and I look back over the four years we were privileged to serve our town in the aforementioned capacities, it stirs up happy memories. Notwithstanding all the hard work and sacrifices, we can truthfully say that it was a worthwhile experience which has enriched our lives.

Ofskoon ek nie daaraan glo om terug te kyk nie, dink ek dat my mede-raadslede wat die 1968/69- era meegemaak het, sal saamstem dat ons die afgelope jaar op rustiger waters gevaar het. Dit het my taak as Voorsitter van die Raad baie vergemaklik. Af en toe was dit nodig om met die hamer op die tafel te slaan, maar dit was werklik nooit nodig gevees om die Reglement van Orde toe te pas nie, en van 'n beslissende stem van die Voorsitter was daar nooit enige sprake nie.

My dealings with all the Councillors were always in a spirit of co-operation and helpfulness and I would like to express a special word of appreciation for the loyal support which I received from the Councillors both individually and collectively. I have no doubt that with such a positive approach we have nothing to fear for the future and the many problems which we are likely to be confronted with from time to time can be reduced to manageable proportions.

Die lang lys van sosiale verpligtings, waarvan besonderhede in hierdie verslag weergegee word, is seker 'n duidelike aanduiding dat die burgemeesterspaar van Roodepoort gedurende hulle ampsjaar 'n groot vraag op hulle skouers moet enem. Met tye was daar bykans nie blaaskans gevees nie en dit het somtyds gevoel dat ons nie die wa deur die drif sou kry nie. Desnieteenstaande was dit altyd die moeite werd gevees. Ek glo nie daar is nog 'n plek in die Republiek nie wat in die algemeen oor die kaliber inwoners beskik waarmee ons voortdurend in aanraking gekom het. Om in 'n paar woorde op te som dit is vriendelike en liefdevolle mense met 'n sin vir waardes en verantwoordelikheid, en wat bereid is om 'n helpende hand vir hulle medemens uit te strek. It has always been a real pleasure for the Mayoress and myself meeting so many of our old friends and making acquaintance with the newcomers to our area over the past five years.

Soos besef sal word, was daar dikwels oorvleueling van afspraak gevees en dan moes ek maar die onderburgemeesterspaar inspan. Dat hulle altyd bereid was om dit te doen, soms op kort kennisgewing, het my hande gesterk. Ek wil dan graag vir Raadslid en mev. du Plessis, of soos ons verkies om hulle te noem, Barend en Antoinette, bedank vir hulle hulp en bystand wat hulle vir ons verleen het. Daar was altyd 'n goeie gees van samewerking tussen ons en ek dink werklik ons kan trots wees op ons onderburgemeesterspaar

Aan die begin van ons termyn was die onderburgemeester vir 'n rukkie in die buiteland en ek moes gedurende daardie tydperk ook by geleentheid raadslede versoek om sommige van die funksies by te woon. Ek wil graag vir die raadslede en hulle gades wat ons in hierdie opsig bygestaan het, ook van harte bedank.

By 'n paar geleenthede was dit ook my voorreg om een of ander veldtog te loods en ek wil graag by vier van hierdie aangeleenthede stilstaan;

Suiderkruisfonds:

My gade en ek was die eerste burgemeesterspaar aan die Rand om 'n insamelingsveldtog vir die Suiderkruisfonds van stapel te stuur toe ons aan die begin van 1969 met 'n verskeidenheidskonsert R1,000 vir die doel ingesamel het. Ek is dankbaar om te meld dat die werk wat ons in die opsig begin het, die afgelope vyf jaar voortgesit is. Roodepoort het 'n sterk en lewendige Suiderkruisfondstak waarvan mnr. Bert Roux die voorsitter is en die burgemeester as beskermer optree.

We must realise that a nation which forgets its defenders will itself also be forgotten and for this reason I feel we are indebted to our local Southern Cross branch for what they are prepared to do for the defenders of our bor-

what they are prepared to do for the defenders of our borders. During the past year an ambulance, costing just over R8,000, was donated by the local Southern Cross branch on behalf of the community of Roodepoort to our neighbours for use in the terrorist-infiltrated areas of Mocambique. Let us raise our hats to the willing team of workers in our Southern Cross branch.

Kankerfonds:

Kanker wat seker een van die gevreesde siektes in die wêreld is en jaarliks duisende slagoffers eis, slaan toe ongeag die persoon. 'n Mens weet nooit wie die volgende sal wees nie!

Dit lyk soms of die medici magteloos staan teen hierdie siekte en tog is daar reeds wonderlike vordering gemaak met die bekamping daarvan. Om ook deel te hê in hierdie stryd het ek die kankerfonds gestig en ons gemeenskap gevra om ons in hierdie verdienstelike saak te steun.

The response which I have received to my appeal was beyond my boldest expectations. The fund has now reached the R3 500 mark and we are still receiving contributions.

As a token of appreciation I have successfully negotiated with the National Cancer Association of South Africa to hold an information campaign in the Roodepoort Municipal area. Since the beginning of February 1974 two mobile units from the National Cancer Association of South Africa have been presenting educational film shows and giving informative talks on cancer in our area. The aim is to enlighten as many individuals as possible about the early signs and symptoms of cancer.

'n Baie geslaagde Kankeropsporingskliniek is by die Gesondhedisafdeling begin en reeds byna 100 vroue is ondersoek.

Sangfees:

Die jaarlikse Sangfees gereël deur die Eroica Musiekvereniging in samewerking met mnr. Ockert Botha het die afgelope jaar 'n nuwe formaat aangeneem en het oor 'n hele naweek, in plaas van een aand soos in die verlede, gestrek. Baie dankie aan elkeen wat bygedra het.

C.J. Langenhoven huldigingsaand:

Op 10 Augustus 1973 het ons gebied onder my beskerming ons Langenhovenhuldigingsaand in die Roodepoortse stadsaal gehou. Die stadsaal was gepak gevees en die program wat bestaan het uit grepe van die werke van Langenhoven is aangebied deur ons plaaslike skole. Beide Engels- en Afrikaansmediumskole het deelgeneem.

Die spontane samewerking wat ons in hierdie verband ontvang het, was vir my 'n groot riem onder die hart gevees. Die Hoofbibliotekaris, mnr. Koos Liebenberg wat

al die koördinasiewerk onderneem het, verdien 'n spesiale woord van dank.

Ons Groen Erfenisfees:

Die oproep wat van Staatsweë gekom het dat, soos die Fees van die Grond in 1968 en die waterjaar in 1970, 1973 as die Groen Erfenisjaar beskou moet word, het, wat myself betref, nie op dowe ore geval nie. Danksy die samewerking van talle organisasies, skole en ander belangstellendes, het ek 'n Groen Erfeniskomitee in die lewe geroep wat verskillende projekte aangepak het en reeds heelwat daarvan is reeds suksesvol deurgevoer. Sommige van die take is egter langtermynprojekte en die werksaamhede van die komitee gaan nog voort.

The climax of our Green Heritage Campaign was undoubtedly the festival which was held at Florida lake over a period of three days during November 1973. It was indeed gratifying to see that thousands of our residents attended this festival. May I express the hope that a festival of this nature may become an annual event of our town in the future.

By twee kongresse het my gade en ek as gasheer en gasvrou opgetree, t.w. die O. & M. -seminaar wat gedurende Augustus 1973 by Buffelspoort gehou is en die kongres van die Transvaalse Munisipale Vereniging wat teen die einde van September 1973 by Blydepoort gehou is. Ten tyde van laasgenoemde kongres was Raadslid H.P.P. Mulder nog die president van die T.M.V. Met beide die O. & M. -seminaar en die T.M.V. -kongres was Roodepoort, met die uitbou van sy beeld voor oë, ongetwyfeld in die kol gewees en daar is met groot lof en waardering gepraat van die uitmuntende wyse waarop ons raadslede en amptenare wat by die kongresse betrek was, alles gedoen het om die geleentheid vir die afgevaardigdes die moeite werd te maak. Talle briewe van waardering is ook ontvang.

Die stadsklerk en sy gade was altyd bereidwillig om ons met raad en daad by te staan en dit het vir ons baie beteken. Ons bedank hulle van harte vir hulle bystand.

My thanks are also extended to the Heads and Sub-heads of the various departments as well as their staff. The frequent dealings which I have had with them were always of a friendly and co-operative nature. A special word of thanks must be conveyed the Director of Parks and his staff, for the beautiful decorations provided at all our official functions.

Die Sekretaris van die Burgemeester, mnr. Steve Swartz en die tikster in die burgemeester se kantoor, mev. Esme Breedt, het die sosiale verpligtings van die burgemeestersvrou en myself so puik gereël dat alles altyd seepglad verloop het. Ons sê aan hulle baie dankie vir hulle toewyding en opofferings.

Ons kan ook nie nalaat nie om mnr. Izak Jooste wat tot aan die einde van September 1973 die pos van Hoof-Openbare Skakelamptenaar beklee het, van harte te bedank vir al die knope wat hy vir ons deurgehaak het met ons groot

funksies. Ongelukkig het hy ons Raad se diens verlaat toe die reëlings vir die Groen Erfenisveldtog in 'n moeilike stadium was. In weerwil daarvan dat dit nie gerade is om jou perde in die middel van die stroom te verander nie, het die Administratiewe Bestuurder, mnr. C.J. Voigt en talle van sy personeellede spontaan ingespring en die situasie gered. Ek sê vir hulle baie dankie vir hulle bystand.

Mnr. Jooste se opvolger, mnr. Johann Deale, het eers gedurende Januarie 1974 diens aanvaar en ek wil hom ook bedank vir sy bystand die afgelope paar weke. Mag ek die hoop uitspreek dat hy 'n lang en gelukkige dienstermyn in ons Raad se diens sal hê.

Die verskillende bestuurders van die ampsmotor - vir die eerste paar maande mnr. C.R. Bekker en daarna om die beurt mnre. Swart, Loubser en White - het hulle taak altyd met toewyding en hulpvaardigheid verrig en ek wil hulle van harte bedank vir die bystand wat hulle vir ons altyd verleen het.

Verskeie hoogwaardigheidsbekleërs was deur ons onthaal en by een geleentheid was ons bevoorreg om drie ministers naamlik die Minister van Bantoe-administrasie en Ontwikkeling, die Minister van Kleurlingsake en die Minister van Gemeenskapsbou gelyktydig hier te hê. Al hierdie belangrike persone het ons probleme baie simpatiek aangehoor en hul medewerking aan ons beloof.

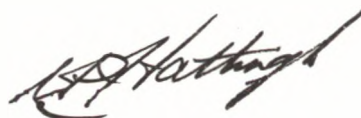
Nog 'n mylpaal in die geskiedenis van Roodepoort is bereik met die opening van die pragtige Roodepoortse Ouethuis op 23 Februarie 1974.

In my onderhandelings met die verskillende verteenwoordigers van die pers het ek altyd die beste samewerking en welwillendheid ondervind. Napoleon Bonaparte once said that three hostile newspapers are more to be feared than a thousand bayonets. However, in my case it was always a pleasure to welcome the members of the press at our Council meetings, and it is indeed a pleasure to place on record that their reporting on our Council proceedings and our town were always pleasant, factual and positive. They deserve a special word of thanks.

Ek wil ook graag my waardering uitspreek teenoor die leraars van die verskillende gemeentes wat ons maandvergaderings met skriflesing en gebed geopen het. These intercessions on behalf of our Council strengthened us in our spiritual approach.

In besonder wil ek Dr. P.J.N. Smal wat as burgemeesterskapelaan opgetree het, vir sy hulp, bystand en voorbidding gedurende die jaar bedank.

Ten slotte my dank aan my gade wat my gedurende die jaar getrou bygestaan het. Daar was self geleentheid wat sy weens my werksomstandighede vir my moes instaan by sommige funksies. Dan was daar die barmhartigheidsdiens, soos seëlverkope, fondsinsameling vir blindes, ander welsynwerk, asook die onthaal van die bejaardes, waar sy haar kragte ingespan het. Dit alles het baie bygedra tot die pogings om die taak wat ons opgedra was, met toewyding en tot die beste van ons vermoë te verrig.

BURGEMEESTER/MAYOR

DEPARTEMENT VAN DIE STADSTESOURIER

WORD ONS GELD BEHEER?

Vir enige groot onderneming is dit noodsaaklik dat daar beheer oor sy geldsake uitgeoefen word. By 'n Plaaslike owerheid word ook beheer uitgeoefen en wel deur middel van onder meer die volgende:

- (1) 'n Begroting moet jaarliks opgestel word waarin die verwagte inkomste en uitgawe van die Raad weergegee word. Die begroting dui dus die koers aan waarop daar in die jaar gevaar gaan word.
- (2) 'n Verdere beheermaatreël is die periodieke verslae wat aan die Raad voorgelê word waarin 'n vergelyking getref word tussen die werklike resultate en die verwagte resultate. Enige ernstige afwykings moet ontleed, die oorsaak daarvan vasgestel en korrektiewe stappe geneem word. Die uitvoering hiervan is egter nie altyd so maklik nie en dit verg heelwat bykomende werk. 'n Ander belangrike aspek wat beheer bemoelilik is die feit dat pryse en koste feitlik daaglik styg.
- (3) Die finale vorm van beheer berus by die Provinsiale Ouditeur. Hy vergewis hom daarvan dat met die fondse van die Raad gehandel is ooreenkomstig die toepaslike Ordonnansies en Finansiële regulasies. Vir die boekjaar 1971/1972, die laaste wat deur die Provinsiale Ouditeur ge-oudit is, het die Raad vir die soveelste keer 'n „skoon” auditverslag ontvang.

Gedurende my Ampstermyn is ons vorige Stadstesourier, Mnr. Nico van der Walt, deur die dood van ons ontnem. Ons bring hulde aan hom en is dankbaar dat hierdie Raad vir 'n dekade of meer van die dienste van so 'n getroue, toegewyde en lojale amptenaar gebruik kon maak. Sover my bekend is dit die eerste hoof van 'n Departement, sedert die ontstaan van Roodepoort in 1903, wat in die diens oorlede is. Die wiele moet egter aanhou rol en in die persoon van mnr. Sarel Venter het ons 'n opvolger gevind as Stadstesourier.

Vanaf 1 Julie 1973 was die Departement Nie-blankeskae nie meer die verantwoordelikheid van hierdie Raad nie, maar het dit oorgegaan in die hande van die Wesrandse Bantoesake-administrasieraad. Omdat 'n onmiddellike oorname op genoemde datum uit die aard van die saak onmoontlik was het die Tesouriedepartement nog voortgegaan om die finansiële funksie van die Bantoeeraad te vervul. Die maandelikse salarisse, lone en ander uitgawes word nog deur hierdie Raad betaal vir rekening van die Bantoeeraad.

Omdat hierdie Raad nie oor voldoende interne fondse beskik om langtermyn uitgawe te finansier nie is daar gedurende November 1973 na die ka-

pitaalmark gegaan en Plaaslik Geregistreerde Effekte ten bedrae van R2,5 miljoen vir 'n 20 jaar termyn opgeneem. Die uitgifte was ten volle onderskryf en opgeneem teen die baie kompetende rentekoers van 8,52%.

Die leningskoste het die afgelope 5 jaar met 166% toegeneem vanaf R0,9 miljoen tot R2,4 miljoen per jaar. Dit is uiters onrusbarend en gevolglik het die Raad besluit om 'n Kapitaal-ontwikkelingsfonds te stig vir die finansiering van kapitaal-uitgawes.

Die saldo in hierdie fonds op 30 Junie 1973 bedra R429 316,00 en vir hierdie boekjaar is 'n verdere bydrae van R500 000,00 bewillig.

Vir redes wat nie genoem hoef te word nie, is dit bykans onmoontlik om die Raad se geldsake volledig in 'n verslag van hierdie aard uiteen te sit. Gevolglik word die besonderhede baie verkort weergegee, maar nogtans gee dit aan u 'n duidelike beeld van die finansiële posisie van die Raad soos op 30 Junie 1973.

Belastingfondsrekening - Inkomste en Uitgawe:

	Netto Inkomste:	
	Algemeen:	
Algemeen:		
Eiendomsbelasting		R2 871 060,00
Lisensies		155 326,00
Handelsafdelings:		
Elektrisiteit		329 697,00
Water		159 042,00
		R3 515 125,00
Min Netto Uitgawe:		
Begraafplase	R 24 802,00	
Biblioteke	153 607,00	
Behuising	1 862,00	
Brandweer en Ambulans	136 773,00	
Gesondheid	151 423,00	
Hulptoelae en Skenkings	65 206,00	
Klerk van die Raad	172 913,00	
Kleurlinglokasie	11 777,00	
Munisipale Geboue	31 852,00	
Museum	14 637,00	
Openbare Werke	696 727,00	
Organisasie en Metodes	10 431,00	
Pakhuis	6 002,00	
Parke en Ontspanningsterreine	484 785,00	
Personeel	44 720,00	
Raad se Algemeen Uitgawe	93 245,00	
Sanitasie	43 025,00	
Skut	1 402,00	
Stadsklerk	17 840,00	
Stadstesourier	156 535,00	
Straatbeligting	119 519,00	
Swembaddens	74 530,00	
Verkeer	25 750,00	
Waardasie	30 905,00	
Openbare Vervoer (Verlies)	238 379,00	
Diverse	2 284,00	
Bydraes tot:		
Kapitaalontwikkelingsfonds	250 000,00	
Verlofreserwe	25 000,00	
Beursleningsfonds	15 900,00	R3 101 821,00
	OORSKOT	413 304,00

Die Raad het dus weer eens daarin geslaag om die jaar met 'n oorskot af te sluit wat die opgehoopde oorskot op 30 Julie 1973 op R946 359,00 te staan bring.

Enkele Statistieke:

Hieronder volg enkele statistieke wat die groei van Roodepoort op finansiële gebied weergee. Uit die gegewens blyk dit duidelik dat met so 'n fenome

male groei dit essensiël is dat behoorlik rekord gehou en beheer uitgeoefen moet word van die fondse van die Raad, nie net die beskikbaarheid daarvan nie, maar ook die besteding.

Kapitaalrekening:

Gedurende die jaar is die bedrag van R7 078 449,00 uit die kapitaalrekening bestee vir die daarstelling van noodsaaklike dienste. Hierdie bedrag is uit eksterne lenings en interne fondse voorsien en het sy weg soos volg gevind:

Biblioteke	R	12 824,00
Brandweer en Ambulans		16 055,00
Departementele Vervoer		14 113,00
Gesondheid		12 529,00
Geboue		238 342,00
Padwerke		2 033 807,00
Parke en Ontspanningsterreine		31 879,00
Grondtransaksies		110 699,00
Sanitasie en Riolering		1 409 821,00
Swembaddens		10 721,00
Verkeer		75 725,00
Elektrisiteit		1 930 492,00
Openbare Vervoer		78 853,00
Water		1 095 137,00
Diverse		7 452,00
		<u>R7 078 449,00</u>

ENKELE STATISTIEKE

		1962/1963	1967/1968	1972/1973
BEVOLKING	Blank	44 400	62 000	71 000
	Nie-Blank	55 900	57 500	65 100
AANTAL ERWE GEPROKLAMEER		13 635	15 270	21 271
AANTAL VERBRUIKERS	Elektrisiteit	11 565	11 758	15 394
	Water	10 636	11 758	15 394
ELEKTRISITEIT	— Eenhede verkoop	94 246 126	149 489 677	275 934 551
WATER	— Kololiter verkoop	4 938 931	5 587 765	10 449 844
OPPERVLAKTE VAN MUNISIPALE GEBIED		11,9 Km ²	116,9 Km ²	138, Km ²
LENINGSKULD	— Belastingfonds	6 268 537	7 485 586	11 825 350
KAPITALE BATES	— Belastingfonds	11 091 883	15 804 273	19 321 461
EIENDOMSBELASTING		552 112	758 763	2 871 060
LENINGSKULD PER KOP VAN BLANKEBEVOLKING		R141	R121	R145
BATES PER KOP VAN BLANKEBEVOLKING		R250	R255	R293
VERBRUIKERSPRYSINDEKS		106,5	123,3	156,4

S.J. Venter
STADSTESOURIER

WAARDASIE-AFDELING

Die jaar 1973/74 was 'n belangrike periode in die geskiedenis van Roodepoort. Die eerste keer het die belasbare waardasiesyfer die R100-miljoen-kerf oorskry.

Gedurende die Waardasiehoofsitting is 'n syfer van bykans R116 miljoen bekragtig wat die waardasie van 129 dorpsgebiede, landbouhoeves en plase verteenwoordig. Sedert hierdie waar-

dasies gemaak is, is daar 'n verdere agt nuwe dorpsgebiede met 'n totale waardasie van meer as R35 miljoen by genoemde totale gevoeg.

Indien ons kyk na die snelle ontwikkeling van die Roodepoortse munisipale gebied dan wil dit voorkom asof die R200-miljoenkerf in die nabye toekoms oortref gaan word.

	BELASBAAR TERREINWAARDE	VERB.	VRYGESTEL TERREINWAARDE	VERB.
SYFER VOLGENS WAARDASIEROL 1 JULIE 1973	115 842 883	235 833 823	13 267 270	16 339 360
NUWE DORPE	3 697 340	9 600	109 630	
TOTAAL	119 540 223	235 843 423	13 376 900	16 339 360

J.C. du Toit,
HOOFWAARDEERDER.

PLANNING & DESIGN DEPARTMENT

GENERAL

The staff at the end of 1973 comprised three civil engineers, two engineering assistants, a draughtswoman, a typist and two clerks of work.

As from January 1974 the Council decided to create two separate departments, viz. a Planning Department with Mr. J.H. Snell as its head and a Design Department with Mr. J. Shaw, the former Deputy Chief Planning and Design Engineer, as head.

The word of supervising civil engineering contracts was expanded and an additional clerk of works was appointed to keep pace with sewerage contract in the northern areas.

LONG TERM PLANNING

Three meetings of the Long Term Planning Committee were held during the year and the department continued its liaison function with the various municipal departments in dealing with the items on the agenda; the department also continued its representation on the Technical Sub-committee of METROCOM, an association of Witwatersrand Municipalities formed for the co-ordinated development of the area. The Chief Planning and Design Engineer continued to represent the Council on the South African Road Federation and the Transvaal Associa-

tion of City and Town Engineers. The latter body has been asked to delegate four members to serve on a sub-committee convened by the Department of Planning to investigate the establishment of a Rand Drainage Board for the Witwatersrand. The Chief Planning and Design Engineer accepted nomination as a member of this sub-committee.

The Quinquennial Convention of the Institution of Civil Engineers held in Johannesburg was attended by the Chief Planning and Design Engineer.

Advance planning projects carried out during the year included:-

(a) **Extension of municipal boundaries to Honeydew**

The department prepared the technical evidence for the Commission of Inquiry into the proposed extension of the municipal boundary to the north to include the Honeydew and adjacent areas. The hearing commenced on July 10th 1973 and the Chief Planning and Design Engineer gave technical evidence in support of the Council's case.

(b) **Johannesburg Western By-pass Road**

Liaison with the two firms of consulting engineers on this pro-

ject continued and as a result of the motivated case submitted by the Council, the National Transport Commission agreed not to eliminate the Gordon Road interchange. Work on the northern section of this road has now commenced, but planning of the section south of the Little Falls Road interchange is still not completed.

(c) **Main Reef Road**

Planning of the doubling of this road from Johannesburg to Roodepoort, although nearing completion, is still not quite finalized and the department spent a considerable time during the year in resolving difficulties with the consulting engineer.

A decision was reached by the Council on the route of the Main Reef Road to by-pass Roodepoort to the west, following a report by the department.

(d) **Penny Road Extension**

A large volume of work was done by the department on plans to extend Penny Road westwards to Witpoortjie and the matter has now been handed to the Council's land surveyor for final setting out of the road, and its proclamation as a public road.

ONTWERPPROJEKTE

(a) **"Slags Ontwerp" - Projekte**

Die volgende ondernemings is deur die Departement ontwerp, maar is nie onder die toesig van die Departement gebou nie:-

1. Naboomspruit - uitleg van nuwe dorpsgebied.
2. Roeidam - Cecil Payne Stadion - gewysigde plan.
3. Rioolbrûe - Roodekransgebied.
4. Helderkruin - klaareenheidsterrein uitlegplan.

(b) **"Ontwerp en Kontrak" - Projekte**

Projekte wat deur die departement ontwerp en op kontrak gebou is, is soos volg:-

1. Corlettlaanprojek - pad-oor-spoorbrug	137 000
2. Riolering van gedeelte van Florida Hills	80 000
3. Aanbou van paaie en stormwaterslote in gedeelte van Florida Hills	131 200
4. Aanbou van paaie, Helderkruin	208 710
5. Riolering van Weltevredenpark: Uitbr. Nos. 5 & 14	69 000
6. Rioolsuiweringseenhede: Gedeelte 1, 2, 3, 4 & 5	96 000
7. Uitskakeling van spoorroegang, Roodepoort finale skakeling met raadgewende ingenieurs	263 800
8. Riolering: Wilropark Uitbr. No. 7	6 000
9. Riolering: Floracliffe en Uitbr. en Florida	99 000
10. Riolering: Helderkruin Uit. Nrs. 3 en 6	63 000
11. Riolering: Weltevredenpark Uit. 4, 6 en 10	120 000
12. Riolering: Weltevredenpark Uit. 3, 7, 8, 12, 18 & 24	214 000
13. Riolering: Roodekrans Uit. Nr. 8	57 000

J.H. Snell
HOOFINGENIEUR: BEPLANNING

J. Shaw
CHIEF ENGINEERS DESIGN

ELEKTRISITEITS-EN MEGANIESE DEPARTEMENT

	Jaarlikse % Verhoging	Eenhede Aangekoop	Surplus R
1.00 BESTEK			
	1962/63	102 919 245	65 169
Die afgelepe finansiële jaar sal weer eens as een van die uitstaande jare in die geskiedenis van die Elektrisiteitsdepartement bekendstaan.	1963/64	114 766 587	125 691
Eenhedsverbruik het met 11,20% teenoor die vorige jaar gestyg. Die volgende tabel gee 'n weergawe van die styging in verbruik, die eenhede aangekoop en die surplus wat oorgeplaas is na die algemene rekening:-	1964/65	127 323 091	190 974
	1965/66	136 027 992	190 883
	1966/67	148 101 818	224 616
	1967/68	164 543 627	215 990
	1968/69	178 337 785	238 224
	1969/70	196 643 277	347 835
	1970/71	218 568 030	373 481
	1971/72	248 149 042	399 506
	1972/73	275 934 551	329 691
	Gemiddelde jaarlikse groei : 10,37%		

2.00 BEPLANNING

Die 88 000 volt toevoer na Kloofendal vanaf die Hamberg-toe-voerpunt is beplan en die beraamde koste van die projek is R1 400 000. Hierdie toevoer sal die Roodekrans, Wilropark, Helderkruin, Panorama, Constantias en Weltevreden dorpsgebiede bedien.

Tenders vir die aankoop en instalering van die toerusting sal eersdaags uitgegee word en daar word beraam om 'n gedeelte van die werk in 1974/75 finansiële jaar uit te voer. Die projek behoort in werking gestel te word voor die winter van 1976.

Die Sentrale Beheerstelsel word binnekort in werking gestel. Hooftoevoere na nuwe dorpe word beplan en lewer heelwat probleme op.

3.00 ELEKTRISITEITSAANKOPE : STATISTIEKE

	1973	1972	%Vermeerdering
Hoogsaanvraag	67 117,7	60 604 50	+ 10,74%
Eenhede aangekoop	299 109 258	264 468 098	+ 13,09%
Vragfaktor	50,87	49,68	+ 1,02%
Koste van Aankope	1626591,50	1352451,50	+ 20,26%
Gem. koste per eenheid aangekoop	0,5438	,5113c	+ 1,06%
Maandelikse Gem. Vragfaktor	61,53	59,09	+ 4,13%

4.00 CONSTRUCTION DEPARTMENT

A considerable amount of townships were reticulated over the past year among which are Constantia Ext. 2, 4 and 7, Wilropark Ext. 6 and 3, Witpoortjie Ext. 2, 3 and 5, Helderkruin Ext. 1 & 4, Roodekrans, Roodekrans Ext. 1 and 3 and Weltevredenpark 5 & 14.

Die Kloofendal, Panorama, Helderkruin, Wilropark 33000, 11000 Volt stelsel is in werking gestel en 'n skakel-substasie is by President Plein in werking gestel.

A considerable amount of high-tension connections to shopping centres, flats and new factories were also carried out during the year.

5.00 STREETLIGHTING.

Statistics	Units Consumed			
	1973	1972	1971	1970
Non-european townships	523 881	453 273	443 292	398 322
European Townships	5 928 695/4	926 116/4	488 261/4	201 741

The balance of the old incandescent luminaires were replaced by mercury vapour fittings and the 2-ft fluorescent luminaires are now being replaced.

The streetlight systems for 4th Avenue, Roodepoort, Mouton Road, Ontdekkersweg and Main Reef Road, Manufacta were installed.

6.00 MAINTENANCE

As an indication of the work done, the following comparative statistics are provided for perusal :-

Annual Statistics : Maintenance	1973	1972	1971
Robot lamps replaced	1350	1245	1604
Temporary connections provided	19	60	48
Mercury vapour lamps replaced	2846	2204	2786
2-ft. Fluorescent Lamps replaced	2913	2663	4718
4-ft. Fluorescent Lamps replaced	1415	1619	2406
5-ft. Fluorescent Lamps replaced	680	565	729
Streetlight faults cleared	765	830	993
Streetlight complaints attended to	2305	2960	3150
Luminaires rewired	109	100	1300
House Light-out calls attended to	4108	3760	5343
Overhead line faults cleared	465	537	315
House service mains renewed	245	273	257
Lamps replaced in Municipal Bldgs.	1340	1290	1456
Incandescent 100W E.S. lamps replaced	306	1350	7129

During the past year overhead lines were inspected, and work at substations were done.

7.00 TEST DEPARTMENT

The following statistics relates to the work carried out in the Test Department :-

Statistics :	1973	1972
Load control relays tested	1571	2400
Total number of load control relays installed	13925	12354
Meter complaint tests	58	83
Meters tested	1758	1400
High voltage tests carried out	151	162
Oil samples tested	62	47
Earth continuity readings	1209	2099
Low Voltage complaints attended to	30	39
Substation load tests	38	21
Substation equipment tests	210	181
Two-way Radios repaired	346	300
Faulty robot calls	182	150
Two-way radios installed and transferred	36	40
Miniature circuit breakers tested	3034	3182

8.00 INSPECTIONS

During the year under review 1207 new consumers were connected to the system and 769 old installations were inspected. The public generally, is not aware that the testing of their electricity installation is carried out free of charge.

Consumers are requested to call on the services of the Installation Inspection Section should they suspect dangerous wiring in their homes.

Statistics	1973	1972
Total consumers connected to system	24 755	23 548
New consumers	1 207	1 051
Meters changed	284	264
New stove installations tested	1 190	1 412
Additional installations tested	769	587
Old installations inspected	769	573
Old installations re-inspected	81	72
Rewired installations tested	95	71
Installations reported alive	18	10
Installation, completion and commencement forms handled	3 050	2 359
Total number of stoves installed	16 129	14 939

9.00 DOBSONVILLE BANTU TOWNSHIP

69 New connections were carried out during the year.

10.00 COMPARISON OF ANNUAL FINANCIAL YEAR STATISTICS

	1972/1973	1971/1972	% Diff.
No. of units purchased	275934551	248149042	11.20%
No. of units sold	24899246	230838979	7,86%
Percentage loss in distribution	10.82%	8.17%	
Expenditure on loan	1750693	1014003	72,65%
Expenditure ex revenue (exclusive of streetlighting)	2937331	2464967	19,16%
Expenditure ex revenue on streetlighting	119594	105173	13,71%
Amount of surplus transferred to General Account	329696	399506	17,47%

11.00 MEGANIESE AFDELING

Die vervoerbehoefte van die Raad neem steeds toe en alhoewel die aantal voertuie jaarliks aanwas, word die gemiddelde jaarlikse afstand per voertuig nogtans groter. Die totale jaarlikse brandstof gebruik deur voertuie, en dus ook die totale mylafstande, het in die afgelope drie jaar verdubbel met gevolglike groter werklading op instandhoudingspersoneel.

11.01 Voertuig- en Masjinerie-Statistieke

	1970/71	1971/72	1972/73
Aantal voertuie	170	216	240
Jaarlikse brandstof verbruik	450000 (1)	705000 (1)	875000 (1)
Brandstof, liters per voertuig	2650	3260	3650
Aantal konstruksie masjiene	52	58	70
Jaarlikse brandstof verbruik	155000 (1)	156000 (1)	210000 (1)
Brandstof, liters per masjien	3000	2700	3000
Aantal voertuie en masjiene	222	274	310
Aantal werktuigkundiges	9	9	13
Eenhede per werktuigkundige	24,7	30,4	24,2

11.02 SWEISWERKE

Benewens die herstel van voertuie en toerusting het die sweiswerke verskeie staalstrukture vervaardig en opgerig, o.a. die nuwe Gemeenskapsaal in Dobsonville - (foto aangeheg). 'n Oorhoofse bokkraan is in aanbou om hantering van swaar strukture in die werkwinkel te vergemaklik.

'n Hittebehandelingsoond is onlangs aangekoop en gevolglik word grassnyerlemme, waarvan 6000 per maand gebruik word, in geheel deur die sweiswerke vervaardig en verhard.

12.00 PLEMPTERREINE

'n Nuwe plempterrein is in die ou steengroewe aan die noordelike punt van Vierdestraat, Delarey geopen.

P.J. BOTES

STADSELEKTROTEGNIESE & MEGANIESE INGENIEUR

HEALTH DEPARTMENT

The estimated population figures for the Municipal Area of Roodepoort, compared to that of the last two years, are as follows:-

	1971	1972	1973
Whites	68 000	69 500	71 000
Coloureds	2 000	2 000	2 050
Asiatic	1 100	1 130	1 130
Mine Bantu	13 000	13 000	15 400
Other Bantu	51 000	49 000	49 200
	<u>135 100</u>	<u>134 630</u>	<u>138 780</u>

The following births and deaths were registered during 1973:-

	BIRTHS	DEATHS
Whites	1626	261
Coloureds	71	26
Asiatic	9	5
Mine Bantu	-	17
Other Bantu	1259	467
	<u>2965</u>	<u>776</u>

The infantile mortality rate (per 1 000 live births) for the year under review compared with the previous 5 years is of interest:-

YEAR	WHITE	COLOURED	ASIATIC	BANTU
1968	15,71	35,09	-	65,93
1969	10,39	-	55,56	85,65
1970	10,31	-	83,33	80,34
1971	10,44	37,50	38,46	72,62
1972	11,00	33,90	-	78,18
1973	11,69	84,51	111,11	104,05

NOTIFIABLE INFECTIOUS DISEASES:

Pulmonary Tuberculosis

Pulmonary Tuberculosis remains the most important infectious disease and consequently more time, effort and money is spent combating this disease than on all the other infectious diseases.

The total numbers of new tuberculosis cases reported during the past three years are as follows:-

	1971	1972	1973
Whites	8	4	5
Coloureds	2	7	5
Asiatics	-	-	-
Mine Bantu	98	59	57
Other Bantu	<u>139</u>	<u>155</u>	<u>160</u>
	<u>247</u>	<u>225</u>	<u>227</u>

At the end of December, 1973 4 White, 4 Coloureds and 184 Bantu were in a Tuberculosis Hospital for treatment, whilst 30 Whites, 5 Asiatics, 10 Coloureds and 484 Bantu patients received out-patients treatment.

A total amount of R2780,05 was spent on the Council's feeding scheme for T.B. patients during 1973.

The expenditure incurred by the Council for the control of Tuberculosis is fully recovered from the Government.

THE B.C.G. and HEAF TEST

During the year all the Non-White schools were visited and the pupils Heaf tested for Pulmonary Tuberculosis. The following table shows the results of the campaign:-

RACE	NO. OF PUPILS HEAF TESTED	NO. OF PUPILS WHO RECEIVED B.C.G.	NO. OF PUPILS WITH SIGNIFICANT READINGS
Asiatic	679	380	3
Coloureds	-	-	-
Bantu	<u>5480</u>	<u>1979</u>	<u>183</u>
	<u>6159</u>	<u>2359</u>	<u>186</u>

The 186 pupils with significant readings received prophylactic treatment.

It is noteworthy that more pupils are becoming immune to T.B.

Due to the limited supply of B.C.G. available it was only possible to vaccinate the Asiatic and Bantu children. The Coloured School children will be done immediately the new batch of

B.C.G. arrives. However, it was possible to continue with the vaccination of all new born babies under one month of age, this vaccination is now compulsory.

During the year the Health Department embarked on a house to house campaign in Dobsonville in order to Heaf test all pre-school children. Where the reading is found to be significant

the child is treated and all the residents in the house are X-rayed. Should the reading be insignificant the child is vaccinated with B.C.G.

All Municipal clinics offer free immunisation against Poliomyelitis as well as for other diseases such as Diphtheria, Whooping Cough, Tetanus and Smallpox. Immunisation begins at the age of three months and the course should be completed within twelve months. Booster doses are administered prior to the child entering school.

The following table indicates the number of doses of oral vaccine administered during the course of the year under review:-

AGE GROUPS

RACE	AGE GROUPS					
	UNDER 1 YEAR	1 - 4	5 - 9	10 - 19	20+	
Whites	4059 (1205)	397 (61)	129 (12)	63 (19)	45 (13)	
Coloureds	185 (65)	26 (10)	12 (5)	3 (-)	5 (1)	
Asiatic	99 (44)	13 (3)	- (-)	- (-)	- (-)	
Bantu	2084 (409)	564 (103)	153 (18)	365 (36)	806 (97)	
TOTAL:	6427 (1723)	1000 (177)	294 (35)	431 (55)	856 (111)	

NOTE:

The figures in brackets reflect the number of third doses administered and are included in the figures shown for the respective groups. These patients have received the prescribed dosage and are considered to be satisfactorily immunised.

DIPHTHERIA

The incidence of this disease fluctuates from year to year and during the year under review one case of Diphtheria was reported. This patient was not immunised. All contacts were traced and treated. Immunisation against Diphtheria is compulsory and the responsibility for ensuring immunisation rests with the parents or guardian. Failure to comply with this demand may result in a fine of R100-00.

A campaign was conducted in Dobsonville to ensure that all children are properly immunised.

Comparable statistics in this regard are:-

1969	3 Cases	3 Bantu
1970	-	-
1971	7 Cases	1 Coloured & 6 Bantu
1972	1 Case	1 White
1973	1 Case	1 Bantu

The figures for children immunised against Diphtheria and whooping Cough during 1973 are as follows:-

	WHITES	NON-WHITES
First Injection	1587	1137
Second Injection	1451	842
Third Injection	1337	913
Booster Injection	927	176
	<u>5302</u>	<u>3068</u>

TYPHOID FEVER

During the year 3 cases of Typhoid Fever were reported. (1 White, 1 Town Bantu, 1 Mine Bantu). It was not possible to trace the source of infection and these patients were treated in hospital.

SMALLPOX

This disease has not been notified in the Roodepoort Area during the past eighteen years. The number of primary vaccinations for the different races during 1973 are:

Whites	1444
Coloureds	64
Asiatics	38
Bantu	833
	<u>2379</u>

SCARLET FEVER

This disease has assumed a very mild form. Two cases in the same family were hospitalised.

The number of White cases notified during the past eight years is as follows:-

1966	11 Cases
1967	10 Cases
1968	56 Cases
1969	129 Cases
1970	32 Cases
1971	31 Cases
1972	9 Cases
1973	8 Cases

VIRAL HEPATITIS

Viral Hepatitis was declared a notifiable disease as from 30th May, 1969. During 1973 24 Cases (21 Whites, 2 Town Bantu and 1 Mine Bantu) have

been reported.

Five of these patients were hospitalised.

CLINIC ACTIVITIES

The Child Welfare and Immunisation Clinics for Europeans were well attended during the past year, the figures for 1973 being 27,794 compared with 32,206 attendances during 1972.

The Non European clinic attendances are increasing steadily and patients suffering from Tuberculosis and Venereal Diseases received proper attention.

The following figures reflected the attendances at the Non European clinics during 1973:-

CLINICS	DOBSONVILLE	DAVIDSONVILLE
Ante-Natal	4075	220
Out-Patients	19259	4740
Infant Welfare	16445	1559
Venereal Disease	2061	-
Tuberculosis	9542	213
	<u>51382</u>	<u>6732</u>

EXAMINATION FOR SERVICE CONTRACTS

A total of 573 bantu were examined at the Council's Labour Bureau by the part-time Medical Officer of Health.

MEDICAL ATTENTION

The part-time Medical Officer of Health attended to a total of 5 sick Municipal Non-European staff members at the Labour Bureau.

MELKVOORSIENING

Die Roodepoortse inwoners word nog steeds deur net drie melkwinkels, waarvan twee buite die Munisipale Gebied geleë is, van melk voorsien. Van die drie lewer slegs twee melk by die deur af, terwyl die derde een se melk slegs in kartoone oor die toonbank van sekere gelisieseerde be-

sighede verkry kan word. Al die melk afkomstig van die drie bronne, bereik die publiek in gepasteuriseerde vorm.

Die Raad het ook besluit om, op aansoek aan die melkwinkel binne die Munisipale gebied, toestemming te gee tot die ontvangs en verspreiding van 'n groter melkkwota.

Die Raad se deeltydse veearts, Dr. J.L. Kruger meld dat die Veeartsenyvereniging daarin geslaag het om die vryelike verbruik van antimikrobiese kuddemedisyne en -voer vanaf 30 September 1973 aan bande gelê is.

Dit behoort baie te help om te verhoed dat oormatige hoeveelhede van hierdie middels die mens deur middel van die melkvoorraad bereik.

Daar word ook nog 'n mate van weerstand by die melkboere ondervind

in verband met die verpligte teringtoetse van die kuddes, wat hopelik binne afsienbare tyd landswyd toegelas sal word.

Die statistiek toon dat die daaglikse melkverbruik sowat 28,000 liter is, waarvan ongeveer 1700 liter in Dobsonville verbruik word.

Die melkboere se stalle, melkkamers, melkprosedure en kuddes word gereeld deur beamptes van die Gesondheidsdepartement ondersoek om te verseker dat hierdie produk die verbruiker in 'n puik higiëniese vorm en gehalte bereik.

Die volgende melktoetse is gedurende die afgelope jaar uitgevoer:-

Chemiese ontledings	18
Bakteriologiese ontledings	30
Fosfatase ontledings	30

UITVOERING VAN DIE WET OP VOEDINGSMIDDELS, MEDISYNE EN ONTSMETTINGSMIDDELS

Monsters van melk, vleis en vleisprodukte word gereeld geneem en ingevolge die bepalings van die Wet na die Gesondheidskeikundige Laboratorium vir chemiese ontleding gestuur. Besonderhede van die monsters geneem en die resultate van ontleding word in die onderstaande tabel aange-
toon:-

Aard	Aantal	Vervolgings	Boetes Betaal
Melk	14	7	R80,00
Boerewors	56	3	R60,00
Maalvleis	39	—	—
Worsies	2	—	—
	111	10	R140,00

OORTREDING VAN DIE WET OP OPENBARE GESONDHEIDS- EN MUNISIPALE GESONDHEIDSVER-ORDENINGE

Skulderkennings en boetes ten bedrae van R2835,00 is as gevolg van 166 vervolgings vir oortreding van die Wet op Openbare Gesondheids- en Munisipale Gesondheidsverordeninge betaal.

Melkmonsters is na die Instituut vir Mediese Navorsing gestuur en geen vervolgings is ingestel nie, aangesien alle monsters negatief was.

Voedselware in voedselwinkels is gereeld ondersoek en daar is op voedsel wat vir menslike gebruik ongeskik was, beslag gelê. Die groot aantal inspeksies van voedselwinkels en voedselafleweringvoertuie is 'n bewys van die aandag wat die Gesondheidsinspekteurs aan hierdie aspek van Openbare Gesondheid bestee:

Persele waarop voedsel voorberei of verkoop word	7714
Ander Persele	16512
Planne	455
Waarskuwings	6157
Statutêre Kennistewings	1852
Voedselafleweringvoertuie	1063
	<u>33753</u>

GESONDHEIDSVOORLIGTING

Die publiek is, in samewerking met die Nasionale Kankervereniging van Suid-Afrika, by die verskillende klinieke in die geleentheid gestel om meer te leer in verband met kanker-

hoe dit opgespoor kan word en die vroegtydige behandeling daarvan.

Filmvertonings en Gesondheidsvoorligtinglesings veral met betrekking tot immunisering en gesinsbeplanning word redelik goed bygewoon deur Bantoevrouens by die Hinsbeeckkliniek te Cobsonville. Die bywoningsyfer vir 1973 beloop 5180.

Goeie vordering op die gebied van gesinsbeplanning word onder die inwoners van Dobsonville ondervind.

LUGBESOEDELING

Roodepoort is een van die min dorpe wat die probleem van lugbesoedeling vierkantig die hoof bied, alhoewel ons probleme betreklik gering is in vergelyking met die van ander plaaslike owerhede.

Die Minister het goedkeuring verleen aan die eerste rookbeheerstreekbevel wat vroeg volgende jaar van krag word. Verder het die Raad dit ook goedgevind dat daar met die volgende begroting voorsiening gemaak word vir die nodige aanvullende toerusting en Gesondheidspersoneel, vir die bestryding van dieselvoertuigbesoedeling.

Die bywoning van die kongres oor Lugbesoedelingsbeheer wat gedurende Maart 1973 deur 'n beampte van die Gesondheidsdepartement bygewoon is, sowel as die bywoning van ander vergaderings in hierdie verband, het baie

daartoe bygedra dat meer algemene kennis in verband met die toepassing van die wet, sowel as die oplossing van probleme van 'n tegniese aard opgedoen is.

PESBESTRYDING

Gedurende 1973 is 4562 knaagdiere deur die Pesbestrydingsafdeling van die Gesondheidsdepartement uitgeroei. Veral gedurende die winterseisoen is daar jaarliks 'n instroming van veldknaagdiere uit die suide.

Die diens is dus hoofsaaklik op die suidelike munisipale grens toegespits. Die plaag sal waarskynlik nooit uitgeroei word nie.

Die nodige middels om onmiddellik in 'n pesgeval op te tree, is egter voortdurend gereed.

REFUSE REMOVAL SERVICES

Refuse is removed from domestic, business and industrial premises on a bi-weekly basis.

A daily service is provided for the removal of fish and decomposing foodstuffs from food premises.

An additional refuse collection vehicle was put into service in February. The refuse collection fleet now consists of 11 vehicles, which includes one vehicle which is used as a standby unit in case of a breakdown.

Refuse is disposed of by sanitary Landfill at three disposal sites which

are maintained by the Mechanical Division.

During the year new refuse bins were provided for 1091 new services, 258 additional services and 878 replacements.

The "Plastic Bag" system of refuse collection was introduced in certain areas in September. The householders willingly co-operated by placing the full bags, or bins, at their driveway entrances in time for collection and the new system has proved very popular with the householders concerned.

Unfortunately polyethylene, the material from which the bags are made, is a petroleum by-product which is likely to be affected by the petrol crisis.

Complaints regarding the various aspects of the service dropped by 30.2% when compared with the figure for the preceeding year.

SPECIAL REFUSE REMOVAL SERVICES

This service caters for the removal of garden refuse, side-walk refuse, builders rubble, derelict motor vehicles, excavated soil, sawdust and miscellaneous refuse of a bulky or heavy nature.

Three tractor and trailer units and two mechanical grab trucks are used to render this service.

Trade waste, cartons and other bulky material is removed by arrangement, on a regular or intermittent basis, on Wednesdays.

VACUUM TANKER SERVICES

Due to the installation of a small sewage disposal plant ("Package Unit") at Helderkruin and the construction of six large capacity communal conservancy tanks serving several townships it has become possible for many premises which were on the conservancy tank system to connect to the Council's sewerage reticulation system and thereby alleviate the burden on the vacuum tanker service.

The vacuum tanker fleet consists of four vehicles plus two standby vehicles. No new or replacement tankers were purchased this year.

The volume of sewage effluent withdrawn from conservancy tanks totalled 105 242 600

DRAIN, SEWER AND PUMP CLEANING SERVICES

There are three teams, comprising a rodman and four bantu labourers each, responsible for the routine rodding of the Council's sewerage reticulation system and one team responsible for the clearing of blockages in domestic drains as well as in the Council's sewers.

The blockage clearing service was available day or night throughout the year, radio communication is maintained between the fire station and the rodman undertaking blockage clearing.

The cleaning of the sixteen sewerage pump stations as well as the cleaning and supervision of the "Package Unit" was undertaken by a pumpman and seven bantu labourers.

NIGHT SOIL SERVICES

The pail service is rendered by means of a tractor and trailer unit on a bi-weekly basis.

The pail system is mainly confined to Princess and Culembeeck Agricultural Holdings. Every effort is being made to induce the owners of properties in these areas to convert to septic tanks as the pail system is unhygienic and no longer an economical undertaking.

R.J. Raath
MANAGER HEALTH SERVICES

DEPARTEMENT BURGERLIKE BESKERMING EN OPENBARE VERVOER

FIRE BRIGADE

Property to the value of R1,213 300 was threatened by fire during the year under review. Actual damage caused by fire totalled R41 300.

Approximately 450 kilolitres of water was used to extinguish these fires and 250 hours were spent on the extinction and clearing-up operations.

The Brigade responded to a total of 287 calls, made up as follows:

Type	1972	1973
Large fires	5	3
Smaller fires	28	18
Grass, trees, motor vehicles etc.	267	226
False alarms (malicious)	13	1
False alarms (good intent)	12	5
Special services rendered	55	24
TOTAL	380	287

Displays at schools and conducted tours of the Fire-Station proved highly successful in bringing the necessity of fire prevention to an appreciative audience.

Lectures to youth organisations and public bodies on fire prevention, domestic safety and the correct procedure in case of fire, were met with enthusiasm.

Fire prevention and safety inspections were carried out on Municipal and Government premises, garages, workshops, factories and light industries, theatres and other public places and the Hospital.

Thus 92 premises were inspected and registered for the storage and handling of inflammable substances and 2 200

kilolitres of inflammable liquids. This total shows an increase of seven per cent on that of the previous period. In the same period 28 spray painting permits were issued.

The annual inspection of fire hoses, hosereels and fire appliances was carried out, rendering an income of R1 880 00.

A total of 132 building plans were scrutinized and the necessary comments were made regarding the safety of occupants and the installation of fire appliances. Numerous site inspections were carried out in order to ensure compliance with the requirements.

Fire engines, ambulances and the mayoral cars were kept in a good and tidy condition.

AMBULANSAFDELING

Van die 4 676 ambulansoproepes wat gedurende die jaar ontvang is, was 2 146 vir die vervoer van Blankes en 2 530 vir Nie-blankes.

Altesaam 4 895 pasiënte is na hospitale en ander inrigtings vervoer, waarvan 2 268 Blankes en 2 627 Nie-blankes was. Uit 'n vergelykende ontleding van hierdie getalle blyk die volgende:

	Boekjaar 1971/72		Boekjaar 1972/73	
	Blankes	Bantoes	Blankes	Bantoes
Mediese Gevalle	2 351	1 565	1 870	1 570
Aansteeklike Gevalle	6	112	20	135
Snykundige Gevalle	57	1 061	70	540
Straatongelukke	214	278	186	285
Totaal	2 628	3 016	2 146	2 530
TOTAAL OPROEPE:	5644		4676	
VERMINDERING :			968 OPROEPE	

Ten einde die duisende pasiënte te vervoer, het die Blanke ambulans 43 984 km en dië vir Bantoes 49 682 km afgelê.

Die Raad is in gevolge die bepalinge van artikel 77 van die Ordonnansie van Plaaslike Bestuur 1939 verplig om op eie rekening vir die vervoer van behoeftige siek persone in te staan. Gedurende die jaar is 600 Blankes en 861 Nie-blankes op hierdie wyse vervoer.

Uitslae van noodhulpeksamen gehou op 30 Oktober 1973

Eerstejaarsertifikaat:	Senior blankes	58
	Juniors blankes	11
	Seniors nie-blankes	15
Tweedejaarsertifikaat:	Senior blankes	12
	Juniors blankes	4
	Seniors nie-blankes	8
Derdejaarsertifikaat:	Seniors blankes	4
	Juniors blankes	4
Vierdejaarsertifikaat:	Seniors blankes	8
TOTAAL:		124

OPENBARE VERVOER

Die munisipale busse het gedurende die jaar 1,724,387 passasiers oor 'n afstand van altesaam 664,781 kilometers vervoer. Hiervoor is 30 busse ingespan en 325 kiloliter brandstof is verbruik.

Die gemiddelde reisgeld per passasier beloop nege sent. Weens die stygende kostestruktuur is die Stadsraad genoodsaak om 'n toenemende verlies ten opsigte van die busdiens te ly. Indien in ag geneem word dat gedurende die jaar twee busse vervang moes word teen 'n bedrag van R50 000, is dit duidelik dat die busdiens allermins ekonomies is en uitsluitlik as 'n diens aan die publiek beskikbaar is.

Die personeelsterkte van die afdeling is tans 43 blankes en 16 bantoes.

LISENSIE-AFDELING

Met die snelle ontwikkeling van die gebied gedurende die afgelope jare, het die Lisensie-afdeling ook van krag tot krag gegaan en word daar jaarliks omtrent 4,000 meer voertuie geregistreer wat in die toekoms nog sal vermeerder.

Roodepoort spog op die oomblik met 40,00 geregi-streerde voertuie en 1,500 motorfietsse.

'n Uiteensetting van verdere werksaamhede word soos volg aangedui vir die tydperk 1 Januarie 1973 tot 31 Desember 1973:

M A A M D	HONDELISENSIES		VOERTUIGLISENSIES	
	1972	1973	1972	1973
Januarie	R 2499,00	R 3876,90	R 212,50	R 262,50
Februarie	1609,50	2733,60	79,50	73,50
Maart	1213,50	1567,05	53,00	34,50
April	1237,50	1085,00	28,50	88,00
Mei	1100,00	937,50	59,75	29,75
Junie	2223,00	1047,05	60,50	9,00
Julie	580,00	827,50	229,25	238,00
Augustus	879,50	648,00	80,00	122,50
September	949,00	389,50	40,50	51,00
Oktober	949,00	280,00	31,25	19,75
November	346,00	428,50	29,75	18,00
Desember	61,50	79,50	11,25	--
TOTAAL :	R 13647,50	R 13900,10 252,60	R 915,75	R 946,50 30,75

M A A N D	WEEGBRUG		VERKEERSBOETES	
	1972	1973	1972	1973
Januarie	R 172,75	R 208,25	R 548,00	R 628,00
Februarie	197,90	219,65	799,00	303,50
Maart	204,00	209,90	622,00	327,50
April	129,80	132,35	604,00	379,00
Mei	125,90	131,20	1000,50	454,00
Junie	139,35	113,95	2485,00	691,00
Julie	111,85	138,15	1246,00	481,50
Augustus	129,25	157,40	1739,50	662,50
September	115,25	129,20	1820,50	807,50
Oktober	135,95	161,80	1770,00	969,00
November	70,55	159,85	916,80	1186,00
Desember	124,85	143,25	562,00	610,50
TOTAAL :	R 1657,40	R 1904,95	R 14113,30	R 7500,00
TOENAME :		247,55	AFNAME :	R 6613,30

M A A N D	FIETSLISENSIES		BANKKOMMISSIE	
	1972	1973	1972	1973
Januarie	R 44,00	R 646,50	R 42,96	R 14,44
Februarie	253,50	280,00	43,84	31,57
Maart	128,50	160,00	10,50	10,49
April	88,00	76,50	,15	,20
Mei	125,50	53,00	,02	,05
Junie	269,00	39,00	,10	,50
Julie	104,50	57,50	,36	,10
Augustus	45,50	60,00	---	,10
Septm	35,50	35,50	,22	---
Oktober	34,50	28,50	,10	---
November	28,50	24,00	,40	,05
Desember	7,00	14,50	,56	---
TOTAAL :	R 1564,00	R 1475,00	R 99,21	R 57,50
AFNAME :		89,00		R 41,71

M A A N D	3 - WIEL FIETSE		SURPLUS KONTANT	
	1972	1973	1972	1973
Januarie	R ---	R ---	R 9,00	R 6,00
Februarie	---	---	34,39	61,15
Maart	3,00	---	3,00	13,90
April	---	---	19,80	---
Mei	---	---	---	13,20
Junie	,75	---	---	---
Julie	---	---	---	---
Augustus	---	---	---	---
September	---	---	---	---
Oktober	---	,75	---	---
November	---	,75	---	---
Desember	---	1,50	---	---
TOTAAL :	R 3,75	R 3,00	R66,19	R 94,25
AFNAME		,75	TOENAME	28,06

M A A N D	HULPREKENING		DUPLIKAAT PLAATJIE	
	1972	1973	1972	1973
Januarie	R ---	R ---	R ---	R ---
Februarie	5,50	1,40	---	---
Maart	7,95	---	---	---
April	2,05	---	---	---
Mei	---	---	---	---
Junie	5,86	---	---	---
Julie	---	---	---	---
Augustus	---	---	---	---
September	---	---	---	---
Oktober	*,25	---	---	---
November	---	---	---	---
Desember	---	---	---	---
TOTAAL :	R 21,61	R 1,40	R ---	R ---
AFNAME :		20,21	GEEN	GEEN

M A A N D	GELDE GEVORDER GEDURENDE		GELDE TERUG ONTVANG VAN PROVINSIE	
	1972	1973	1972	1973
Januarie	R 240341,96	R208413,50	R44416,06	R37469,55
Februarie	284305,88	344539,48	51663,60	64624,68
Maart	168689,12	211718,80	32974,27	40330,92
April	20766,25	25410,71	5885,06	7215,36
Mei	20962,84	22661,11	4661,50	4799,35
Junie	19928,30	19527,68	3647,76	4284,58
Julie	14244,26	18959,78	3161,16	4594,06
Augustus	15317,65	18330,18	3572,47	4704,59
September	14032,57	14087,29	3286,76	3656,13
Oktober	13325,82	15103,00	3049,92	3895,82
November	12449,57	13544,58	3509,33	2800,00
Desember	20351,46	35356,75	4500,00	8000,00
TOTAAL :	R 844715,68	R947652,86	R164327,89	R186375,04
TOENAME :		R102937,18		R 22047,15

MUNISIPALE INKOMSTE	1972	1973
GELDE ONTVANG VAN PROVINSIE	R 164327,89	R 186375,04
DIREKTE INKOMSTE VAN GELDE GEVORDER INGEVOLGE DIE PADVERKEERSORDONNANSIE	38160,09	42061,45
HONDELISENSIES	13647,50	13900,10
VOERTUIGLISENSIES	915,75	946,50
WEEGBRUGGELDE	1657,40	1904,95
VERKEERSBOETES	14113,30	7500,00
FIETSLIENSIES	1564,00	1475,00
BANKKOMMISSIES	99,21	57,50
3 – WIEL FIETSE	3,75	3,00
SURPLUS KONTANT	66,19	94,25
HULPREKENING	21,61	1,40
DUPLIKAAT PLAATJIES	---	---
BEDRAG DEUR RAAD ONTVANG :	R 234576,69	R 254319,19
TOENAME :		R 19742,50

REGISTRASIE VAN VOERTUIE :

Die onderstaande tabel toon die aantal voertuie wat gedurende die onderskeie maande in 1972 en 1973 geregistreer is :

	1972	1973
JANUARIE	1138	1530
FEBRUARIE	1255	1397
MAART	1387	1600
APRIL	856	1015
MEI	947	1224
JUNIE	993	1094
JULIE	912	1452
AUGUSTUS	1041	1443
SEPTEMBER	963	1195
OKTOBER	1025	1424
NOVEMBER	1227	1428
DESEMBER	1017	1151
T O T A A L :	12761	15953
T O E N A M E :		3192

T O E T S T E R R E I N

Die werksaamhede by die Toetsterrein word as volg weerspieël :

T O E T S E		1972	1973
BESTUURDERSLISENSIES	DRUIP	1534	708
	SLAAG	3470	3013
LEERLINGLISENSIES	DRUIP	1031	1402
	SLAAG	3850	3367
PUBLIEKEDIENS PERMITTE		260	257
T O T A A L :		10145	8747
A F N A M E :			1398
VERVANGING VAN BESTUURDERSLISENSIES DUPLIKATE		86 455	— 616
G R O O T T O T A A L :		10686	9263
A F N A M E :			1423
		1972	1973
PADWAARDIGHEIDSTOETSE	GOEDGEKEUR	6023	2939
	AFGEKEUR	3262	7328
GESKIKTHEIDCERTIFIKAATTOETSE	GOEDGEKEUR	654	375
	AFGEKEUR	220	500
KENNISGEWING OM GEBRUIK VAN VOERTUIG TE STAAK – VORM 37		183	154
T O T A A L :		10342	11296
T O E N A M E :			954
AANTAL PADWAARDIGHEIDSTOETSE		9285	10267
AANTAL GESKIKTHEIDSTOETSE		874	875
T O T A A L :		10159	11142
T O E N A M E :			983

WETSTOEPASSING :

Die personeelsterkte van die afdeling is 55 blankelede en 4 nie-blankelede. Hierbenewens is daar 10 ereverkeersinspektoriese wat gebruik word by skool-oorgange.

Puntdiens word gedurende spitstye by twaalf robot-beheerde kruisings gedoen om verkeer beter te laat vloei.

Patrolliedienste is ingeperk om brandstof te bespaar. Beampies word op sekere punte gepos waar hulle voorstaandienste verrig, en voertuie ondersoek vir padwaardigheid. Hierdie voorstaandienste het meegebring dat 90 persone vir Desembermaand alleen aangekla is omdat hulle nie in besit van die nodige rybewyse was nie.

Ongelukke word deur die verkeersafdeling ondersoek vanaf 6.30 vm. tot 12.00 nm.

Vervolgings ingestel ten opsigte van boetekaartjies :	4227
Vervolgings ten opsigte van dagvaardings :	9522
Begrafnisbegeleidings	90
Klagtes ondersoek	220
Begeleidings van abnormale vragte	10

Vanaf 1 Julie 1973 is daar na 'n nuwe stelsel in die ongeluksburo oorgeslaan naamlik 'ongeluksgewens vir plekke op die pad', soos deur die Nasionale Padnavorsings-instituut Suid-Afrika (W.N.N.R.) uitgewerk en aanbeveel. Volgens die stelsel word alle swartkolle in die munisipale gebied en die oorsake vir die hoë ongeluksyfer vasgestel.

Aan die tegniese-afdeling van die departement is reeds swartkolle uitgewys, onder meer die kruisings van Hoofd- en Stasiestraat, Hoofd- en Van Wykstraat, Hoofrifweg-Wes en Nywerheidstraat, Hoofrifweg-Oos en Dobsonvillepad. Op Ontdekkersweg, die kruisings met Mouton-, Christiaan de Wet en 6e Straat in Delarey. Verbeteringe is reeds aan sommige kruisings gedoen met suksesvolle resultate.

Vir die jaar 1973 was daar in Roodepoortse munisipale gebied 1 979 motorongelukke en in die ooreenstemmende tydperk vir 1972 was daar 1 978- slegs een ongeluk meer in 1973, terwyl die registrasies van voertuie met bykans 12½% vermeerder het.

Onderstaande tabel toon ongelukke vir die jaar 1972 en 1973 :

	1971	1973
Aantal motorongelukke	1 978	1 979
Aantal beserings	376	420
Aantal dood	40	26

Stappe word gedoen om die ongeluksyfer tot 'n minimum te beperk.

Die sukses behaal met die drie- en vierrigting stopstrate, word gehandhaaf.

H. van der Walt
BESTUURDER BURGERLIKE BESKERMING
EN OPENBARE VERVOER

PAAIE- EN KONSTRUKSIEAFDELING

Gedurende 1973 is daar 'n lengte van 31 km paaie departementeel in die Munisipale gebied van Roodepoort gebou. Dit sluit dorpspaaie, parkeerterreine en padverbodings. 'n Verdere lengte van ongeveer sewe km paaie is deur kontrakteurs vir dorpseienaars voltooi. Die ontwerp en toesig van hierdie paaie word deur Raadgewende Ingenieurs vir die dorpseienaars gedoen.

Die grootste gedeelte van die padkonstruksie is in nuwe dorpsgebiede soos Witpoortjie en uitbreidings, Wilropark en uitbreidings, Florida Glen, Helderkruin, Constantia Kloof, Northcliff-uitbreiding 20 en Bergbron gedoen. Met die stygende koste van arbeid en materiaal is die gemiddelde koste van die padkonstruksie nou in die omgewing van R24 000 per kilometer. 'n Bedrag van R90 000 is beskikbaar vir die herseël van bestaande paaie waarvan R50 000 reeds bestee is. 'n Verdere bedrag van R80 000 is reeds bestee aan die onderhoud van bestaande paaie, teerlapwerk en die skraap van paaie.

Daar is ongeveer 60 km randstene gedurende die jaar voltooi. Dit is ongeveer drie keer meer as in vorige jare. Die aankoop van randsteenmasjiene verlede jaar was so 'n sukses dat die Raad hierdie jaar nog drie masjiene aangekoop het. Dit blyk op hierdie stadium dat randstene met die masjiene vinniger en goedkoper gedoen kan word.

Plaveisel word meestal met voorafvervaardigde blokke gedoen. Die plaveisel wat deur kontrakteurs gedoen word het nagenoeg 8700 vk meter beloop teen 'n koste van R26 300.

Die Raad het die afgelope jaar 'n totale lengte van ses km vloedwaterpype in verskeie dorpsgebiede aangelê. Daar is ook ongeveer sewe km vloedwaterpype deur kontrakteurs vir dorpseienaars aangelê. Die grootte van die pype het gewissel tussen 450 mm tot 1500 mm in deursnee.

Om tred te hou met die snelle groei en ontwikkeling van die dorp, het die Raad met die jongste begroting 'n bedrag van R250 000 beskikbaar gestel vir die aankoop van nuwe masjienerie. Meeste van hierdie masjiene is reeds in gebruik en dit dra grootliks daartoe by dat die werk meer doeltreffend gedoen kan word.

Die bouprojekte wat die afgelope jaar departementeel voltooi is, word hieronder aangetoon:-

Helderkruinsubstasie (Uitbr. 1)	R20 000
Wilroparksubstasie amper voltooi	29 900
Klubgebou vir korfbalklub - Voortrekkerpark	12 000
Maraisburg-stadsaal veranderinge (instandhouding ingesluit)	12 000
Kloofendalsubstasie	20 000
Kantore vir tesourie-afdeling	7 600
Veranderinge by stoor vir tesourie-afdeling	2 000
Corlettlaanbrug (grondwerk)	10 000
Riolsuiweringseenhede	8 000
Witpoortjebiblioteek (veranderinge)	2 000
Uitbouing aan Roodepoort-stadsaal se verhoog	2 000
Kleiner werke	20 000
	<hr/>
	R145 500

'n Verdere behuisingkema van 315 huise ter waarde van R2 milj. rand is aan die einde van die jaar begin. Aangesien die kontrak eers teen die einde van die jaar toegeken is, is daar op die huidige stadium nog nie veel vordering met die werk gemaak nie. Die werk is geprogrammeer om binne twee jaar voltooi te wees.

Die totale koste van die paaie, konstruksie en stormwater wat gedurende die jaar voltooi is, is op R1,5 milj. rand en die werk van die kontrakteurs vir dorpseienaars is R1,5 milj. rand. Dit beloop dus 'n totale bedrag van ongeveer R3 milj. rand.

TOWN PLANNING

Town Planning Schemes 1/139, 1/147, 1/157, 1/159, 1/162, 1/163, 1/166, 1/167, 1/177, 1/178, 1/183, 1/187, 1/194, 2/30, 2/32, 2/33, 2/34 were promulgated during the year. These involved the incorporation of 14 townships into the scheme and the rezoning of two erven from general residential to special for business purposes. The densities of two erven were amended to enable their sub-division. Town Planning Schemes 1/193, 1/108, 1/112, 1/133, 1/145, 1/160, 1/161, 1/164, 1/165, 1/169 to 1/176, 1/179 to 1/182, 1/185, 1/186, 1/188 to 1/193, 1/195 to 1/201, 1/203, 1/205 to 1/208 are being considered by the Townships Board.

Applications were received during the year for the establishment of 30 townships:-

Blue Valley and Ext. 1
 Constantia Kloof Exts. 11 & 12
 Groblerpark Exts. 12, 15, 16, 19 to 22
 Helderkruin Exts. 5, 12 & 13
 Horison Park Ext. 2
 Lindhaven Ext. 2
 Panorama Park Ext. 1
 Princess Ext. 3
 Rand Leases
 Robertville Ext. 2
 Roodekrans Exts. 11 & 12 and a further unnumbered extension.
 Wilropark Ext. 10
 Witpoortjie Exts. 18, 19, 22, 23 to 25.

In addition to the above the following 75 townships are in the course of proclamation.

Bergbron Exts. 1 & 2
 Constantia Kloof Exts. 5, 6 & 10
 Discovery Ext. 9
 Fleurhof
 Floracliffe Ext. 1
 Florida Exts. 10 & 11
 Florida Park Exts. 4 & 7
 Groblerpark and Exts. 1, 10, 11, 13 & 14
 Helderkruin Exts. 6 to 11
 Kloofendal Exts. 1, 4 & 5
 Noorderkrans Ext. 2
 Pennyville
 Quellerina Ext. 2
 Robertville Ext. 1
 Roodekrans Exts. 3, 5 to 9
 Weltevredenpark and Exts. 1 to 4, 6 to 12, 15 to 18, 24 to 26
 Wilropark Exts. 4, 5, 7 & 9
 Witpoortjie Exts. 4 to 17 & 20

The following 15 townships were proclaimed during the year:

Constantia Kloof Exts. 4, 7 & 8
 Discovery Ext. 10
 Florida Hills Ext. 2
 Lindhaven Ext. 1
 Roodekrans Ext. 2
 Roodepoort West Ext. 2
 Weltevredenpark Exts. 1, 5, 13 & 14
 Wilropark Ext. 1
 Witpoortjie Exts. 2 & 3

ARCHITECTURAL BUILDING AND CONSTRUCTION BRANCHES

The following schemes were completed during the year or are in the course of construction.

	Estimated Cost
European housing scheme stage 2 – 315 houses	R1 981 433,00
Substation at Helderkruin	2 000
Vehicles sheds and alterations to sanitation depot Roodepoort – stage 2	18 100
Control room etc. Electrical Dept. to completion	41 000
Kloofendal stepdown station to completion	13 000
Extensions to substation at Stormill and at President Square	2 500
Alterations and additions to George Khosa School on erf 2331 Dobsonville	23 400
Extensions to Florida Library - 1st Stage	60 700
Homing Society and Netball clubhouse and alterations	12 000
Extension to stepdown station, Roodepoort	1 700
Erf 927 Helderkruin Ext. 1 stepdown station	20 000
Erf 578 Wilropark – stepdown station	29 900
Extensions to substation at Vogelstruisfontein	10 000
Maraisburg Town Hall – alterations	1 800
Brewery at Technikon – maintenance	4 500
Town treasurer's Dept. temporary offices adjacent to Town Hall	7 610
Community hall, erf 2332 – Dobsonville	39 981
Library extensions – Dobsonville	10 700
	R2 280 324

(The 1972/73 programme value was R2,287,311-00)

The following projects will be shortly at a stage when work can be commenced and the work will proceed as and when funds become available.

Addition to Creche – Erf 7 – Dobsonville	15 000	
Offices and Inn (herberg) at Dobsonville	43 420	
Consulting rooms for medical practitioners	22 505	
20 houses for coloured people (tendered but tenders unsuccessfull)	60 000	
Princess housing Scheme; 201 flats	1 168 110	
Community Hall – Witpoortjie	74 684	
Town Hall buildings offices and additions	1 100 000	
Florida Lake – restaurant at swimming baths – sketch plans	60 000	
Little Theatre – alterations to Florida Town Hall	71 918	
House for the Caretaker in the Hamberg complex	15 000	
Cecil Payne Stadium – stage 2 Hockey and cricket clubhouse – Voortrekkerpark sketches only for use by the Club	10 000	
Fossats Hotel alterations to accommodate the dept of Civil Protection & Public transport	30 285	
Sketch plans for C.P. & P.T.	± 1 800 000	
Public toilets		14 352
		4 485 274

(The 1972/73 programme value was R3 778 235,42)

In addition to the above the following schemes were completed during 1972/73 but construction has not yet commenced.

Hostel for 2016 Bantu women at Dobsonville	497 364,84
Hostel No. 2 for 1152 Bantu men at Dobsonville	223 827,18
Housing for 144 professional Bantu men and police	35 533,40
	R 756 725,42

BUILDING SURVEY

VALUE OF PLANS APPROVED.

The following statistics indicate the trend of building development in the Municipal area during 1973:-

NUMBER OF PLANS APPROVED	2610	VALUE	R37,123,030
TYPES OF BUILDINGS			
Dwellings (Private)	1160		21,118,730
" Housing Schemes	101		1,010,000
Shops & Flats 3 blocks comprising	115 flat units		2,526,000
Flats & " "	120 "		1,160,770
Commercial 8 blocks			4,038,500
Churches 3			348,000
Schools 3			1,685,540
Telephone Exchange 1			129,600
Municipal 1			22,140
Industrial 7			938,200
Alterations & Additions 1316			4,145,550
			<hr/>
			R37,123,030

Number of dwelling units	1261
Number of flat units	235
Total number of living units	1496
Number of new swimming pools	119
Number of re-roofings	85
Number of connections to sewer	1223
Total number of connections to sewer	15965

Some of the larger building projects which were completed during the year are as follows:-

OWNER OF BUILDING	NATURE OF BUILDING	TOWNSHIP	VALUE
A.J. van Niekerk	Flats	Paarderaal 8	200,000
Ned. Her. Gemeente	Church	Horison	100,000
C. de Wet	Church Hall & Pastorie	Panorama	140,000
Ned. Her. Gemeente	Church Hall	Witpoortjie	125,000
Labotec	Factory	Industrian N.	180,000
Ganick Investments	Flats	Florida	178,000
Emkay Design Ltd.	Factory	Lea Glen	116,480
P.W.D.	School	Horison View	679,870
P.W.D.	School	Princess	830,670

The value of R37 123 030 of building plans passed, is R13 523 030 higher than previous years total of R23 600 000 and indicates the rapidity with which the area is expanding.

H.R. Bristow
TOWN ENGINEER (URBAN DEVELOPMENT)

H.A. Engelman
STADSINGENIEUR (PUBLIEKE WERKE)

EIENDOMSAFDELING

Behuisingskemas

Gedurende die afgelope sewe jaar het die Stadsraad met die hulp van die Departement van Gemeenskapsbou die volgende behuisingskemas tot stand gebring:-

Witpoortjie	-	129 verkoopskemahuisse
Witpoortjie-Uitbreiding 5	-	300 verkoopskemahuisse
Reefhaven	-	107 verkoopskemahuisse
Reefhaven	-	6 sub-ekonomiese huise
Maraisburg	-	14 verkoopskemahuisse
Maraisburg	-	6 sub-ekonomiese huise
Maraisburg	-	9 sub-ekonomiese woonsteleenhede
Florida-Uitbreiding	-	4 verkoopskemahuisse.

'n Kontrak is pas gesluit vir die oprigting van 'n verdere 315 verkoopskemahuisse in Witpoortjie-Uitbreiding 5 en 'n aanvang met die skema is reeds gemaak.

Die Raad se skemas is uiters gewild en die waglys vir behuising groei steeds. Die voortreflikheid van hierdie Raad se skemas het selfs weerklank gevind op 'n onlangse konferensie van die S.A. Instituut vir Behuisingsbestuur.

In Princess het die Raad 16 kleinhoewes aangekoop en dit word beoog om woonstelle vir ekonomiese verhuur op hierdie eiendom op te rig. Die Departement van Gemeenskapsbou het onlangs beginselgoedkeuring geheg aan die Raad se aansoek om 201 duplex tipe woonstelle op vier van die hoewes op te rig en sodra geld beskikbaar word, sal die skema verdere aandag geniet.

Kleurlingadministrasie

Met die oornam van die Afdeling Bantoe-administrasie deur die Staat is Kleurlingadministrasie met ingang 1 Julie 1973 onder die Administratiewe Departement geplaas.

Gedurende die afgelope paar maande het die Gesondheidsdepartement veel vermag om die dorp skoon te maak en met programme wat in die vooruitsig gestel word, sal daar gedurende die lopende jaar nog veel gedoen word om toestande te verbeter.

Wilropark en Kloofendal

Die erwe in Wilropark is lankal reeds verkoop en 'n groot persentasie van die erwe is reeds bebou.

Aansoek is by die Administrateur gedoen om die erwe in Kloofendal te verkoop en reserwepryse te bepaal. Sy goedkeuring word afgewag en in hierdie stadium is dit nog nie seker wanneer die eerste erwe verkoop sal kan word nie.

Kieserslys

Op die Munisipale kieserslys wat tydens die Algemene munisipale verkiesing in Maart 1972 in gebruik was, het daar duisende name van persone verskyn wat of oorlede was of uit die gebied weggetrek het. Al hierdie persone is tydens die jongste algemene registrasie van kiesers van die parlementêre kieserslys verwyder en hulle moes toe ook van die Munisipale kieserslys geskrap word. Hierdie getal kiesers, tesame met die groot getal kiesers wat van adres binne die munisipale gebied verander het en ook dié wat weggetrek het, het ongeveer 60% van die ou munisipale kieserslys uitgemaak. Die herregistrasie van kiesers op hulle nuwe adresse tesame met die intrekkers in die nuwe woongebiede het die huidige munisipale kieserslys met aansienlik meer as die 60% wat geskrap is, aangevul. Aangesien die tikwerk in verband met die jongste kieserslys nog nie afgehandel is nie is juiste syfers nog nie beskikbaar nie, maar daar word verwag dat die kieserstal in die munisipale gebied met etlike duisende sal vermeerder.

Lanseria-Lughawe

Gedurende die huidige ampsjaar is daar in alle erns 'n aanvang gemaak met die bou van die aanloopbane en oprigting van geboue op die voorgestelde lughaweterrein. Miljoene kubieke meters grond is reeds verskuif, maar as gevolg van die welkome reëns van die afgelope tyd was dit ongelukkig onmoontlik om die grond te kompakteer en is werk nou effens vertraag. Die werk staan egter nie stil nie

en die verwagting is dat die hoofaanloopbane teen die begin van Maart voltooi sal wees. Daar is ook reeds ver gevorder met die bou van die eindpuntgebou en die Poskantoor het ook reeds sy doeltreffendheid bewys deur die belangrike bydrae wat hul gelewer het met die mikrogolfsentrale wat reeds opgerig is. Die oprigting van vliegtuigloodse het ook reeds begin en ander werke wat ook nou aandag geniet is die oprigting van 'n elektrisiteitsdistribusiestasie deur EVKOM en 'n brandstofopgaarplek deur 'n bekende olie-maatskappy.

Ek is nog van mening dat die daarstelling van hierdie lughawe iets is waarop die inwoners van die Wesrand trots kan wees en waarmee die Stadsrade van Roodepoort en Krugersdorp en die Transvaalse Raad vir die Ontwikkeling van Buitestedelike Gebiede geluk gewens kan word met hul versierendheid.

PERSONEELDEPARTEMENT

Die uitbreiding en ontwikkeling van Roodepoort het meegebring dat die amptenare in die Raad se diens ook vermeerder het en te staan gekom het op 780 voltydse en 143 deeltydse blanke amptenare. Die personeel van die plaaslike Wesrandse Bantoesake-Administrasieraad sorteer nie meer soos vroeër onder die Raad nie en gevolglik het die gemagtigde personeelsterktes 'n afname getoon. Die vakatures het onder 3% van die personeelsterkte gebly.

Indiensneming van amptenare soos deur die Administrateur gemagtig, het meegebring dat onderhoude en aanstellings spoedig afgehandel word en doeltreffendheid van indiensneming verhoog is.

Die bekamping van siekte-afwesigheid word deur hierdie departement nagestreef. 'n Vermindering van siekte-afwesigheid van blanke personeel toon 'n besliste afname indien statistiek van die eerste 10 maande van 1973 met die ooreenstemmende tydperk van die vorige jaar vergelyk word. 'n Verbetering van 533 man-dae het ingetree wat in terme van geld 'n besparing van R19,188 beteken.

Beroepsveiligheid het weer die afgelope jaar besondere aandag geniet en die positiewe resultate het dan ook nie uitgebly nie. Verloretyd-ongelukke en die verlies van manure as gevolg van ongelukke het 'n besliste afname getoon. Die ongeluksyfer is verminder van gemiddeld 25 verloretyd-ongelukke per miljoen man-ure tot gemiddeld 15 verloretyd-ongelukke per miljoen manure. Roodepoort het ook vir die tweede agtereenvolgende jaar die Veiligheidskompetisie wat deur N.O.S.A. uitgeskryf en beoordeel word met 'n gemiddelde persentasie van 80,04% gewen en sodoende 'n "Vier Ster"-gradering ontvang. Roodepoort het dus deur sy positiewe benadering tot ongeluksvoorkoming nie alleenlik daarin geslaag om ongelukke in 'n groot mate te laat afneem nie, maar het ook die finansiële voordele wat daaraan verbonde is in direkte-kontant benut.

Die dringende behoefte om opleidingsfasiliteite te voorsien, geniet nou daadwerklike aandag. Benewens die voortgesette voorsiening van standaardpraktykinstruksies en aanbidding van kursusse vir toesighouers is 'n Opleidings-beampte aangestel wat 'n omvattende opleidingsprogram behartig.

Dit is 'n voorwaartse stap om die opleidingsfunksie doeltreffend uit te voer en te koördineer ten einde maksimum benutting van kennis en vaardigheid te verkry. Roodepoort het met hierdie stap ingeskakel by moderne personeelbestuur in die tegnologie-setydvak.

ORGANISASIE- EN METODE- AFDELING

In die afgelope jaar is die sewende O. en M. -kursus voltooi en nog tien amptenare was suksesvol. Die negende kursus nader voltooiing en na verwagting sal nog tien amptenare kwalifiseer. 'n Verdere kursus word aan die einde van Julie 1974 beoog.

Dit is steeds verblydend dat die Raad ook in hierdie opsig die voortou neem. Amptenare van ander plaaslike owerhede skakel gereeld by die plaaslike kursusse in en op hierdie wyse dra die Stadsraad van Roodepoort positief by tot die ontwikkeling van 'n beter begrip wat die O. en M. -funksie betref, asook van wat daarmee gepaard gaan, nie net onder eie geleedere nie maar op die wyer plaaslike owerheidsvlak.

Die opleiding van toesighouers sal ook in die komende jaar verder aandag geniet. Die vorige twee kursusse is suksesvol, onder toesig van die Personeeldepartement afgehandel en het die behoefte aan hierdie tipe opleiding beklemtoon.

Ontwikkeling van prosedures ten opsigte van Bantoeperoneeladministrasie geniet steeds die volle aandag van die O. en M. -afdeling. Dit is egter 'n groot en moeilike taak en moet met omsigtigheid afgehandel word. Die benuttingsaspek geniet inmiddels ook aandag en goeie vordering is reeds in hierdie opsig gemaak. Begrote syfers is reeds in drie departemente gesamentlik met 213 Bantoes verminder. Verdere vermindering sal mettertyd in samewerking met die onderskeie departemente bewerkstellig word.

Interessantheidshalwe word gemeld dat daar ook gewerk word aan 'n poswaarderingsstelsel vir Bantoeposte wat van oneindige nut sal wees in die daarstelling van konsekwente stelsels en skemas.

J.F.O. Pienaar
O. EN M. -BEAMPTTE

PARKS & RECREATION DEPARTMENT

The following is a summary of the major works undertaken by the Parks and Recreation Department.

PARKS DIVISION:

The annual general maintenance of developed parks, cemeteries and street islands consists of cutting, edging and cleaning of approximately one hundred and fifty ha of grass throughout the growing season.

At Florida Lake approximately 9 ha of grass require a higher standard of maintenance due to its major attraction for visitors and tourists.

In addition seasonal floral displays are cultivated in the main parks, Roodepoort Town Hall Gardens and at Florida Lake.

An amount of R10 000 was allocated from capital funds for the continuation of several projects and a further

amount of R10000 was provided for the development of new parks. Work on these projects has progressed as planned and as far as possible grass and trees planted to complete each project.

The removal of 'polgras' on sidewalks and street islands has been a major undertaking this season.

During July and August 1973 two "Operations Wildflower" were attended by officials of the Parks Department. Several varieties of aloes were collected and planted mainly on the northern slopes of Marais Park, Florida North. Indigenous trees and shrubs have also been planted in this park and pathways constructed, benches or log seats will be positioned and South African annuals sown in the near future.

Cycads (*Encephalartos Lanatus*) were collected at Middelburg, Transvaal during October and planted in the area.

"Our Green Heritage 1973"

Parks Departments throughout the world have always been closely linked with tree planting, and this division did not wait for the official national promotional programme for inspiration; during 1972/73 approximately four thousand trees, indigenous and exotic, were planted in parks, open spaces and streets. The target set for 1973/74 was five thousand trees and shrubs and in all probability this figure will be exceeded by the end of the financial year.

Local schools were assisted and encouraged with plant material and advice. Nature conservation organisations showed a keen interest in projects and Parks Site 541, Florida Lake Township, received attention, groups of trees were planted by local residents.

The Green Heritage Festival held at Florida Lake was a great success and provided entertainment for young and old alike.

Continuing public support for the ideals of tree planting and nature conservation should be fostered over the years to come.

ONTSPANNINGSAFDELING -

Sport (Buitelug).

Gereelde instandhoudingswerke was deur die jaar uitgevoer op die volgende :-

Sportgronde, bestaande uit rugby, sokker, hokkie, krieket, korfbalvalde, 'n standaard atletiekbaan, vier-en vyftig weervaste tennisbane wat in die behoeftes van elf klubs voorsien, sewe korfbalbane wat vir vier klubs voorsien, tien rolbalvalde vir vyf klubs, vier swembaddens en kinderspeelpark toerusting wat oor die hele gebied versprei is.

Behalwe vir die sportfasiliteite wat die Raad vir die sportman en vroue van die gemeenskap aanbied soos hierbo genoem, bied die Raad nou ook binnemuurse ontspanning by die Maraisburgsaal wat vir die doel omskep is.

Die Maraisburgse ontspanning sentrum bied vir oud en jonk die volgende aan:-

Kursusse vir skeppingsbedrywighede, sosiale byeenkomste, kuns, fiksiblyklasse en vele ander bedrywighede waar die gemeenskap hulle vrye tyd nuttig kan bestee.

Cecil Payne Park:

Die ontwikkeling van hierdie sportkompleks gaan nog steeds voort.

Korfbalbane:

Die twee bestaande korfbalbane word omskep in weervaste oppervlaktes vir die Cecil Payne Korfbalklub.

Duiwe/korfbalklubhuis, Voortrekkerpark.

Hierdie gekombineerde klubhuis is in aanbou en sal gereed wees vir die korfbal seisoen.

H. Andrew.
DIRECTOR OF PARKS & RECREATION.

BIBLIOTEEKDEPARTEMENT

Dit is vandag die mode vir baie inrigtings om aan hulself die titel "bolwerk van die demokrasie" toe te eien. Dit mag wees dat die openbare biblioteek die bolwerk van demokrasie is — dit mag ook wees dat dit nie die geval is nie; maar die openbare biblioteek is vandag gewis 'n integreerende deel van ons daaglikse lewe. As die openbare biblioteek, soos ons dit vandag ken, moet verdwyn, sal dit net so 'n geldige stelling as enige ander wees om die einde van demokrasie aan te kondig.

Die openbare biblioteek het geen gradeplegtigheid om sy kundighede te vier nie, geen sirene om sy reaksie op 'n beroep om dienslewering aan te kondig nie, en ook nie 'n uniform om sy personeel uit te sonder nie. Onsigbare bande van kennis bind egter elke persoon wat saam met sy biblioteek groei en ontwikkel. Die openbare biblioteek is die geheime wapen van die opgevoede mens. Dat hierdie stelling al hoe meer deur die man op straat besef word, blyk uit die feit dat die gemiddelde jaarlikse boekuitreiking per lid van die biblioteek van 24 drie jaar gelede gestyg het tot 28 vanjaar.

Hierdie styging is teweeggebring deur die positiewe gesindheid wat die Stadsraad van Roodepoort deurgaans teenoor die behoeftes van die Biblioteek gehandhaaf het.

FINANSIES

Omdat die Biblioteek by uitstek 'n kulturele en opvoedkundige funksie het, kan sy bates en winste nie volgens 'n finansiële maatstaf bereken word nie.

Die begroting van die Biblioteekdepartement vir die tydperk 1 Julie 1973 tot 30 Junie 1974, beloop 'n bedrag van R221 381. Dit verteenwoordig 'n vermeerdering van 28% vergeleke met die totale begroting van R173 088 die vorige jaar.

Die bedrag wat deur die Biblioteek by wyse van boetes en fotokopieë ingevorder is, beloop R8700.

GEBOU

FLORIDA BIBLIOTEK

Aan biblioteekstandaarde gemeet, word daar in Roodepoort 'n biblioteekdiens gelewer vanuit 'n hoofbiblioteekgebou wat selfs nie aan die minimumstandaarde beantwoord nie. Op die oomblik is daar 24 heeltydse personele in die hoofbiblioteek werksaam en daar is slegs 4 kantore beskikbaar. Die probleme wat as gevolg van hierdie "oorbevolking" in die hand gewerk word, is legio. Die Raad is egter terdeë hiervan bewus en het 'n bedrag van R60 700 bewillig om met die vergroting van die administratiewe deel van die biblioteekgebou, as 'n eerste fase van verdere ontwikkeling, vroeg in 1974 in aanvang te maak.

By voltooiing van hierdie fase sal die Biblioteek oor nege kantore beskik, asook 'n ruim personeelkantoor, kombuis, magasyn en motorhuise vir die Biblioteek se voertuie. Hierdie aanbouings sal meebring dat die bestaande kantoorkaart van 117m² vergroot word na 266m².

WITPOORTJIE

Die Nederduits Hervormde Kerkzaal is teen 'n koste van R3 000 in April 1973 omskep in 'n tydelike takbiblioteek vir Witpoortjie. Die gebou huisves ongeveer 14 000 boekdele en beantwoord op hierdie stadium redelik aan die basiese behoeftes. Soos die verwagting ook was, is hierdie biblioteek by verre die bedrywigste van die takke. Met 'n huidige ledetal van 3 087 is daar in die eerste ses maande sedert dit in Mei oopgestel is, 71 000 boeke uitgereik.

DAVIDSONVILLE-KLEURLINGBIBLIOTEK

Hierdie biblioteek kon as gevolg van onopgeleide personeel en 'n gebrek aan behoorlike biblioteektoerusting en gekeurde boekevoorraad net nie op dreef kom nie.

Op 1 Mei is die biblioteek, (in 'n laaste poging) nadat dit vir 'n maand vir gebruik gesluit was a.g.v. opknapping binne en buite en opleiding van personeel, weer oopgestel. Die poging was die moeite werd. Uit 'n bevolking van 1800

het die biblioteek tans 'n ledetal van 435 waarvan ruim 88% kinders is. 'n Geleidelike toename in die volwasse ledetal is deurgaans merkbaar, en aangesien die openingsure onlangs tot 20h00 verleng is, is die verwagting dat hierdie toename in volwasse lede gehandhaaf sal word.

REISENDE BIBLIOTEK

Die aantal boeke wat vanuit hierdie biblioteek uitgereik is, toon 'n afname van 3 persent vergeleke met dié van 'n jaar gelede. Hierdie afname kan toegeskryf word aan die afskaffing van die besige haltes in Delarey en Witpoortjie nadat twee takbiblioteke in hierdie gebiede daargestel is.

Die daarstelling van hierdie twee takbiblioteke op die oostelike en westelike uithoeke het dit nou moontlik gemaak dat die reisende biblioteek die snelontwikkelende woongebiede in die noorde kan besoek. Hierdie woongebiede is drie km en verder van die naaste biblioteke geleë.

Nuwe besoekpunte te Helderkruin, Constantiakloof, Quellerina, Wilropark asook die nuwe ouetehuis in Robinsonlaan is vanjaar ingestel.

GESKENKE

'n Biblioteek kan sy gewildheid meet aan die aantal boeke wat sy lesers skenk. In hierdie opsig was die Roodepoortse biblioteek baie gelukkig.

In die loop van die jaar is 779 bruikbare boeke } geskenk waaronder sommige waardevolle boeke wat deesdae nie meer in die boekhandel verkrygbaar is nie.

BOEKKEURING

Die man op straat wonder dikwels hoe die Biblioteek aan sy voorraad kom. 'n Gesonde boekkeuringsbeleid is noodsaaklik, en baie tyd word deur die biblioteekpersoneel aan hierdie aspek bestee. Lede van die personeel is vir die keuring van boeke op spesifieke vakgebiede aangewys, terwyl verskeie lede van die publiek met hul aanbevelings die taak verder vergemaklik.

Roodepoort is verder in die gelukkige posisie dat daar verskeie goeie boekwinkels in die nabye omgewing is, en dat nuwe boeke daagliks by die Biblioteek vir keuring afgelewer word. Die stortvloed nuwe publikasies stel hoë eise aan die keurders. Daar is sedert die aanvang van die huidige finansiële jaar tot hede uit 'n totale aantal van 4239 nuwe titels gelewer, 2795 aangekoop en 1544 mindergeskikte titels teruggestuur.

Soos in die verlede het lede van die Biblioteekpersoneel gereeld elke Maandag die keuringsessies van die Transvaalse Provinsiale Biblioteekdiens in Pretoria bygewoon. Hierdeur is verseker dat 'n gesonde koördinasie gehandhaaf word, en dat onnodige duplisering tot die minimum beperk word.

BOEKEVOORRAAD

Die jaarlikse styging in boekpryse bly een van die grootste probleme van die biblioteekdiens. 'n Styging van 15% in die prys van boeke verlede jaar, is vanjaar met 'n verdere styging van 21% opgevolg. Die Biblioteek kon hierdie styging egter die hoof bied aangesien die bedrag vir die aankoop van boeke van R30,000 verlede jaar met 50% na R45,000 verhoog is. 'n Reusebydrae is deur die konstante toevoeging van boeke deur die Transvaalse Provinsiale Biblioteekdiens tot ons voorraad gemaak. 'n Vergelyking van die huidige posisie met dié van 'n jaar gelede word in die statistiese tabelle gedui.

KATALOGISERING EN KLASSIFIKASIE

Die mening dat die katalogiseringsafdeling een van die belangrikste funksies in die biblioteek verrig, kan nie betwyfel word nie. Die werksaamhede in hierdie afdeling bepaal tot 'n groot mate of 'n biblioteekgebruiker 'n boek op sy bepaalde plek op die rakke gaan vind of nie.

Aangesien die onderwerp waaroor 'n spesifieke boek handel dikwels as een van die belangrikste soekpunte geld, is daar veral klem gelê op die verdere uitbouing van die ka-

talogus vir onderwerpshoofde. Hierdie afdeling van die katalogus het 'n groei van bykans 75% vir die afgelope jaar getoon.

In Februarie is 'n aanvang gemaak met die klassifikasie van boeke volgens die 18e uitgawe van die Dewey-Desimale-klassifikasiesstelsel. Hierdie omskakeling sonder om die katalogus af te sluit, het meegebring dat 'n groot deel van die voorraad herklassifiseer moes word. Die feit dat die personeel tot 1500 titels per maand klassifiseer, gee 'n idee van die druk waaronder hul tans werk.

ONTTREKING VAN BOEKE

Dit is belangrik dat die biblioteek daarna streef om boeke wat aantreklik en in 'n goeie fisiese toestand is, op sy rakke te hê. Die praktyk het keer op keer bewys dat boeke wat in 'n verslonsde toestand is nadat dit alreeds voorheen herbind was, nie deur die gebruiker van die biblioteek uitgeleem word nie. Om hierdie rede word daar nie geaarsel om ons voorraad uit te dun nie – daar is vanjaar van 10% van ons voorraad ontslae geraak. Vanaf die Transvaalse Provinsiale Biblioteekdiens was die toevoeging tot ons voorraad nagenoeg 16%.

PERSONEEL

Die Biblioteek beskik tans oor 48 personeellede waaronder 14 deeltydse en 4 bantoeperoneellede tel. Vier by-

komstige poste is vanjaar goedgekeur. Die biblioteek is in die bevoorregte posisie dat 14 personeellede oor professionele en sub-professionele kwalifikasies beskik. Twee lede van die personeel het vanjaar hul eksamen in die nagraadse diploma in biblioteekkunde suksesvol deur die Universiteit van Suid-Afrika afgelê waarvan een die finale diploma verwerf het. Die O & M-aanpassingskursus wat vroeër vanjaar deur die Raad aangebied is, het ook belangstelling in die Biblioteek gewek; twee lede van die personeel het die kursus suksesvol afgelê.

Dit is 'n plesier om die waardering van die dienste van die personeel op skrif te plaas. Personeellede verwissel jaarliks, maar die blymoedige en toegewyde diens van die Biblioteek gaan steeds voort en word bevestig deur die hoë afting en goeie gesindheid wat die publiek teenoor hierdie diens openbaar.

BIBLIOTEEK- EN MUSEUMKOMITEE

Die biblioteek beskik oor 'n komitee wat deur sy belangstelling in biblioteek- en museumaangeleenthede steeds sinvolle advies en riglyne aan die diens bied. Deur die ywer van die lede was die Museum ook in staat bestel om in besit van seldsame oudhede te kom.

Daar is vanjaar 6 vergaderings gehou.

VERGELYKENDE STATISTIESE INLIGTING

BOEKEVOORRAAD	1971/72	1972/73
Afrikaanse verhalende lektuur	8652	9627
Engelse verhalende lektuur	20472	21103
Afrikaanse vakliteratuur	4079	4354
Engelse vakliteratuur	21090	21752
Afrikaanse jeuglektuur	2585	2977
Engelse jeuglektuur	4230	3883
Jeug-vakliteratuur	2482	2761
Vreemde tale	325	418
Provinsiale Biblioteekboeke	33587	44499
Totale	97502	111374

BEGROTING

1971/72	1972/73	1971/72	1972/73
R15,000	R30,000		
	Boeke gekoop	4815	9043
	Skenkings	1421	779
	Totale	6236	9822
	Onttrekkings	5981	6866
	Werklike totale:	97757	114330

LIDMAATSKAP

	1971/72	1972/73
Volwassenes	13608	17284
Kinders	10224	13139
Blinde lede	13	15
	23,845	30,438

UITREIKINGS

	1970/71	1971/72	1972/73	% toe- of af- name op 1971/72
Afrikaanse verhale	117822	132976	175127	32%
Engelse verhale	241688	259125	264830	2%
Vakliteratuur	53288	64561	72776	13%
Afrikaanse jeugverhale	64349	70452	99413	41%
Engelse jeugverhale	54946	60748	74714	23%
Jeug vakliteratuur	10236	15540	21774	40%
Naslaanwerke geraadpleeg	53559	45059	38108	-16%
Vreemde tale	919	1894	2727	44%
	596807	650355	749469	

VERGELYKENDE UITREIKINGS

	1969/70	1970/71	1971/72	1972/73	1973 kalenderjaar
Florida	364052	379048	408623	418800	431152
Roodepoort	141551	147627	170115	184079	174287
Reisende biblioteek	64032	970132	971617	964820	55921
Delarey	—	—	—	50652	71144
Witpoortjie	—	—	—	22107*	91866
Davidsonville	—	—	—	9011*	19500
Totale:	569635	596807	650355	749469	843870

* Op 1 Mei 1973 geopen.

Gemiddelde maandelikse uitreikings 70,322.

	1971/72	1972/73
Interbiblioteeklenings en spesiale aanvrae:	1289	2315
Fotokopieë	9915	15377
Bande vir die blindes	540	722

BEVOLGING EN BIBLIOTEKLEDETAL

	Bevolging	% toename op vorige jaar	Biblioteek- ledetal	% toename op vorige jaar
1968	62,000	1	20,800	6
1969	64,500	4	19,300	- 7
1970	66,000	2	20,100	4
1971	68,500	4	21,100	5
1972	69,500	1	23,800	12
1973	72,000	4	30,400	27

MUSEUM

During the year the Museum recorded 3118 visitors, including tourists from other countries.

More schools are making use of this service in spite of the fact that the staff can only manage groups of thirty children at a time. Wednesday mornings have been set aside for non-Europeans and members of the Indian community who have been regular visitors.

Donations from local residents include a Victorian four-poster bed and clothing, an early bread bucket, child's swing, dolls' pram and two spindle chairs. A most unusual gift is an adze used for trimming wood. One of our local residents presented his collection of old records which were also used by him to record background music for the Museum.

Some valuable items were purchased from funds made available by Council. Purchases include some Tamboti and South African beech items of furniture as well as an early stinkwood pioneer bed and a very rare stinkwood cot which is handmade and can be dismantled. A lovely nineteenth century chiffonier, glassware and porcelain were also purchased for the Museum.

With the kind co-operation of a local mining authority the Museum managed to obtain at a reasonable price, an Oertling bullion scale which had been in use since before the turn of the Century.

The "West Rand Times en Wesrand", "Die Vaderland", the "Transvaler" and "The Rand Daily Mail" published articles on the Museum and its activities.

Collection Number: A1132

Collection Name: Patrick LEWIS Papers, 1949-1987

PUBLISHER:

Publisher: Historical Papers Research Archive, University of the Witwatersrand, Johannesburg, South Africa

Location: Johannesburg

©2016

LEGAL NOTICES:

Copyright Notice: All materials on the Historical Papers website are protected by South African copyright law and may not be reproduced, distributed, transmitted, displayed, or otherwise published in any format, without the prior written permission of the copyright owner.

Disclaimer and Terms of Use: Provided that you maintain all copyright and other notices contained therein, you may download material (one machine readable copy and one print copy per page) for your personal and/or educational non-commercial use only.

This collection forms part of a collection, held at the Historical Papers Research Archive, University of the Witwatersrand, Johannesburg, South Africa.